Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمبنۍ ټولګه

غوټۍ اورژېده

(افسانې)

ليکوال : ګل رسول ايلمَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پيل کوم په نامه د الله چې ډېر مهربانه او بخښونکی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق د لیکونکي په حق کښې خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

یادګیرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي کۀ کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د ژوند د ربښتني واقعې سره مناسبت لري نو دا به قطعاً یو اتفاق وي ځکه چې لیکوال د ټولنې خبرې کوي د ذات نۀ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژنګلو

کتاب نوم	----------------	غوټۍ اورژېده
لیکونکے	----------------	ګل رسول ایلمؔ
رابطه نمبر	----------------	**03449507275**
اي ميل	----------------	***mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com***
اشاعت	----------------	اکتوبر **2021**ء
کمپوزر	----------------	ګل رسول ایلمؔ
بیه	----------------	**250** روپۍ
شمېر	----------------	پینځۀ سوه
پروف ریډنګ	----------------	همایون غزلؔ
د چاپ ځائے	----------------	عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور ***aamirprint2010@gmail.com*** ***0300-9019499***

د موندلو درکونه

* حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
* پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
* سدیس بک ډپو مېن بازار منډا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټړون

د هغه چا په نوم چې ټول عمر ئې زما په نوم فخر کړے دے او زۀ ئې دُنيا او په اخيرت د خپل سرتاج ګڼلے يم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

* د پښتو د افسانې او شعر لوئې نوم (لائق زاده لائق) صيب ته چې زما اوستاذ دے او زما ئې په ډېر اخلاص سره رهنمائي کړې ده -
* زما خوږ يار همايون غزل صيب ته چې په ما ډېر ګران دے -
* هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

په درناوي
ګل رسول ايلمؔ
کوز دير بخت بلنده خادګزئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

- ❖ د ګل رسول ایلم افسانې 10
- ❖ غوټۍ اورژېده یؤ تاثر 15
- ❖ شلمه صدۍ او پښتو افسانه 17
- ❖ ګل رسول ایلم او افسانه 20
- ❖ د ګُل رسول ایلم " غوټۍ اورېژېده" 21
- ❖ دا قیصې 23
- ❖ د ایلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې 24
- ❖ خپلې خبرې 28

1) نیمګړے ارمان 31
2) حوالات 37
3) دوه بجې 42
4) بدل 49
5) غوټۍ اورژېده 53
6) قاري صیب 57
7) د ټوپک شپېلۍ 61
8) قلم 68
9) خندا کۀ ژړا 74
10) رحم 80

(c) ketabton.com: The Digital Library

11) د میني کور 83
12) لوي سړے 87
13) تش لاس 92
14) زهر 95
15) تمّنا 97
16) جرم 99
17) چغې 102
18) درې بنې 105
19) ننداره 109
20) څادر 111

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل رسول ايلم افسانې

دا د افسانې دور دے، که اردو ادب دے، که نړيوال ادب او که پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مېلان د افسانې په لوري دے ، هم دغه وجه ده چې دومره قليل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ يو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسيع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نګار او تخليق کار نه د نوؤ نوؤ تجربو، قسمونو، قيصو، او د نوؤ موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څيزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو که زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نګارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راؤچته شوې وه او له ځان سره يې څۀ راؤړې وو زمونږ افسانه نګارو دا د هغه ځايه نۀ خوځوله ، هم په هغه ځائے باندې ساکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جامد ولاړه وه، خو ولې کۀ مونږ وګورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچې وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر کښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې کله پښتو افسانه د اروابښاد طاهر افریدي صیب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ کړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود یې مات کړو ـ نن سبا ښاغلے فاروق سرور د پښتو افسانې سر څنه کوي ـ پښتو افسانه یې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا کړه ـ اروابښاد طاهر افریدي چې د علامتي افسانې کومه ابتداء کړې وه فاروق سرور په دغه لړ کښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله ـ پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجریډ په لور ګامزن کړه ـ هغه وخت لرې نۀ دے چې پښتو افسانه د نړیوالې افسانې سره په یو صف کښې څنګ په څنګ ودرېږي ـ

پښتو ادب کښې د افسانې په لوري د نوي کهول دغه زیات مېلان او رجحان یو نېک شګون دے خو ورسره مونږ له پکار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ کښې د جمود ښکار نۀ شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ کړو نۀ دا چې هم هغه زوړ امام او زړې تراوې ـ یو بهترینه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړیوال ادب د افسانو سره یوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنیاد هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضروري دے چې زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوې تحفه ده او دا لازمه خبره ده چې کوم ځائے د یو څیز بنیاد او اصل وي د هغې د معیار مرکز به هم هغه ځائے وي ـ پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل صیب په خپل کتاب" پشتو زبان و ادب کی تاریخ "کښې لیکي چې:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرک سبب ګرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي ـ

ګل رسول ایلم د نوي کهول یو نمائنده شاعر او ادیب دے ـ ډېر فعال، متحرک او خواري کښ لیکوال دے ـ موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ لیدل نۀ دي شوي بلکې د سوشل میډیا په ذریعه مو پېژندګلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانګړې حواله ده ـ ګل رسول ایلم د څۀ مودې راهسې افسانه لیکي او اوس ئې د " غوټۍ ورژېده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چې په منثور ادب او بالخصوص قیصه ایز ادب کښې یوه ښۀ او ګټوره اضافه ده ـ د موصوف دغه افسانې هم روایتي افسانې دي ـ دا خو ښکاره خبره ده چې یو لیکوال او تخلیق کار چې د کومې خاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغۀ به د هغه روایاتو او کلتور اثر ضرور وي، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا دغه اثر د هغۀ په تخليق کښې څرګندېږي، څکه چې يو اديب هغه څۀ بيانوي، د هغه څۀ ترجماني کوي څۀ چې هغه په خپله تولنه کښې ويني ګوري ـ لکه يو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقيد دے ـ نو خبره د اثر اخستو ده ـ بيا په افسانه کښې د دغه اثر نه زياته قيصه متاثره کېږي او څنې نقادان په افسانه کښې د تولو نه اهم څيز هم قيصه ګڼي ـ

پروفېسر ډاکټر حنيف خليل ليکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانہ میں قصہ (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنيادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو ليکوال هم د پښتني خاؤرې يو زيرک ليکوال دے او زمونږ اکثرو پښتنو افسانه نګارو په خپلو افسانو کښې د پښتني رواياتو او پښتني تولني ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي ګل رسول ايلم هم دغه روايت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کښې د خپل ژوند او تولنې ليدلي کتلي نشېب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کښې بيان کړے دے ، د دوي افسانې د سوچه، ساهو او پښتني رواياتو نۀ صرف زړۀ راښکونکې ترجماني ده بلکې د دغه تولني ژوندي جاړن تصويرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره يې قيصه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

متاثره ده ځکه چې د دوي د افسانو اکثر قيصې د پښتني روایاتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قيصې دوي د خپلو افسانو د ملا تير ګرځولے دے ۔ دا شاه زلمے په خپله خاوره بې کچه مئېن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educateکولو په غرض ئې قلم په ګوتو کښې نيولے دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره يې د افسانې غوندې موثره ميډيم ځان دپاره غوره کړے دے ۔ دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي ځکه نو زۀ دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دې افسانو لوستو ته رابلم او بس دومره به اوواېم چې

" خدا کرے زور قلم اور زیادہ "

په درناوي
واجد ودان خليل
کوزه پشتخره پېښور
۱۱ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورژېده يؤ تاثر

کۀ نۀ وي نۀ وي نو څۀ دپاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افساني خپل سفر شروع کړے دے او ښۀ پۀ آب و تاب مخ پۀ وړاندې روانه ده او پۀ خپله لمن کښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختيا رانغاړي او د پښتو ادب پۀ جولۍ کښې ئې ځايوي ـ پۀ اول اول کښې به اوږدې اوږدې افساني ليکلے شوې چې قيصه به ئې پۀ خوند خوند د انجام پۀ لوري زغلېده بيا يؤ وخت راغے چې علامتي او تجريدي افساني مخې ته راغلې او بيا وربسې مختصرې او څنې ډېرې مختصرې او لنډې افساني هم اوليکلے شوې ټولې پۀ خپل خپل ځائے ښې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه پۀ د افسانې پۀ قيصه ايز او بيانيه اسلوب کښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه پۀ بله (علامتي او تجريدي) افسانه کښې نشته ـ د افسانې پۀ دې سفر کښې د ځلمو ليکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده ـ

ګڼو ځلمو د خپلې مطالعې پۀ اثر کښې افسانې ليکلې دي او ښې ئې ليکلې دي کم از کم زۀ ئې د مقدار او معيار دواړو نه مطمئن يم ـ پۀ دې ځلمو کښې ښاغلے ګُل رسول ايلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې" غوټۍ اورژېده "تياره کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ـ ما ئې ټولې افسانې ؤلوستې چې لنډې او اوږدې دواړه قسمه افسانې پکښې شته ـ کوم لوازمات چې د ادب اُستاذانو د یوې افسانې دپاره ټاکلي دي نو دې ځلمي ګُل رسول ایلم د هغې په رڼا کښې خپلې افسانې تر خپل وس پورې د معیار په تله تللې دي ـ تر ډېره حده پورې ئې کوښښ کړے دے چې بې ځایه طوالت اونهٔ لري او د مطلب خبرې پهٔ ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښې راغونډې کړې دي چې افسون هم لري، تجسُس هم لري او انجام ئې هم فکر ژن دے قارې پهٔ حیرت کښې پرېباسي.

دا د ګُل رسول ایلم کتاب ټولې ټالې شل افسانې لري او زیاتره ورې افسانې دي چې زمونږ ځنې لیکوالان ملګري ورته "افسانچې "وائي خو بهرحال ښهٔ کوښښ دے چې د ګُل رسول ایلم صیب ارادې پخې وي او افسانې لیکلو ته ئې فکر وي نو اُمید کېدے شي چې پهٔ راروان وخت کښې د افسانې یو معتبر لیکوال اوګرځي انشاءالله. زهٔ داد ورکووم او دُعاګو یم چې تل دې بریالے وي فکر ئې تاند غواړم. مننه

پروفېسر ډاکټر اسلم تاثیر اپرېدے

۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښلمه صدۍ او پښتو افسانه

د ښاغلي ګل رسول ايلمؒ د افسانو ټولګه غوټۍ اورژېده يو نظر........ لائق زاده لائق

پښتو ادب په ښلمې صدۍ کښې ډېر رنګونه بدل کړۀ .د دې نه وړاندې د کلاسيکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانۀ د قبائيلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزګار نۀ وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نيکۀ د مغلو دربار نيولے وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او يا بزرګانو ، صوفيانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو -

خو ښلمې صدۍ پښتو ته ډېر څۀ ورکړۀ .... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخيلي .... د غزل بابا حمزه شينواري .... لوې خيړنکار افضل رضا لوې هنر مند خيال محمد لوې استاد رفيق شينواري .... لوې ډاکټر رحمان لوې سترګه ور صاحب زاده عبدالقيوم خان او داسې نورد ښلمې صدۍ دغه لويو خلقو بيا نور لوې خلق پيدا کړۀ چا چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه.دغه شان ښلمې صدۍ د خدائي خدمتګارو قربانۍ هم اوليدې او افغانستان ته د روسيانو راتګ هم ...... دې صدۍ د هاغه قام پرستو مخونه هم اوليدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرڅ کړل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو .د شلمې اخري لسیزو په دې خاورې لمبې بلې کړې د ګوندونو په نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړۀ .چا چې په ټول عمر کښې کابل نۀ وو لیدلے هغوي د پیسو په خاطر اروپا ته اوتختیدل دې ټولو حلاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړۀ چې د پښتو شاعرۍ ته بغاوت راغے او افسانه سلګو اونیوه د زیتون بانو،ګل افضل خان ،ارباب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده .... اوس زیات لیکوال المیې لیکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولګه "غوټې اوږېده" هم د ځلمي لیکوال ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د ژوند المیې دي چې د خپل عنوان په غیره کښې هر څۀ کښې ئې هر څۀ خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو په هنداره کښې د ایلمؒ تصویر واضحه جوړېږي .... هغه یو حساس او دردیدلے زړۀ لري پخپله هم د یو ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې" ایلم" دے-

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده .... هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه ګېر چاپیره ویني او هُم دا د یو ښۀ افسانه نګار کمال دے د ښاغلي ایلمؒ محرومې هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي....... اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان په دغه راز پوهه دے-

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې پۀ راتلونکي وخت کښې به د ګل رسول ایلمؔ مشاهده سېوا کیږي او چرته چرته چې" غوټۍ رژیږي " نو ایلم جان به پرې نورې ساندې وائي.

ستړګې ئې غړېږي خو څۀ نۀ ويني
داسې د ړندو پۀ ښار کښې اوسمه

لائق زاده لائق صیب
پخوانے ډایریکټر
راډیو پاکستان اسلام اباد
و پرائیویټ سیکټري وفاقي
وزارت امور کشمیر
صحت،ریلویز و پاپولیشن
ویلفئیرز اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل رسول ایلم او افسانه

"غوټۍ اورژېده " د ګل رسول ایلم صیب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو په تول پوره دي . دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېرو لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نۀ دے ګل رسول ایلم صیب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې ښې لیکلې دي . د معنې په لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتیږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي اُمید لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هُم ښۀ معیاري افسانې لیکي.

زۀ پۀ دغه زیار ګل رسول ایلم صیب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې پۀ دومره کم عمرۍ کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو. ډېره مننه

پۀ ډېر درناوي
سلیم منور اشتنغر چارسده
۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګُل رسول ایلم "غوټۍ اوږېده"

پهٔ داسې وخت کښې چې هر یؤ ځلمے او پېغله شاعرۍ پسې لیونۍ ده یؤ ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانګلي دي ـ او د ګڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوے دے ـ چې ګُل رسول ایلم ماته د خپل کتاب پهٔ حقله اووئیل نو د حېرانتیا سره سره زهٔ خوشحاله هم شوم ـ زما د خوشحالۍ واحد وجهه د یو ځوان د ادب پهٔ مېدان کښې نثر او پهٔ نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو ـ څنګه چې ادب لویه پراخه سینه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنګونه لري ـ زمونږ د افسانې پهٔ تاریخ کښې زاخیلي صېب نه تر نورالامین یوسفزي صېب او د سیده بشریٰ بېګم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج ختټکې، زیتون بانو ، سلمیٰ شاهین پورې ګڼ شمېر افسانه نګاران مونږ وینو ـ او زما خپل مېدان نثر او پهٔ نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالي پهٔ ځائے وه ـ دا پهٔ خپل ځائے ډېر د ویاړ مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده ـ تحقیق، ناول، افسانه پرمختګ کوي لګیا دے او د پښتو ژبې جولۍ د قیمتي پنګو نه ډکېږي ـ او پهٔ دغه پنګه کښې د غوټۍ اوږېده پهٔ نوم یوه بله قیمتي ډالۍ واچولې شوه ـ زهٔ پهٔ دې زیار او کار ایلم ته مبارکي ورکوم ـ خو پورې چې د ګُل رسول ایلم د افسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معيار تعلق دے نو د يؤ ځوان پۀ حېث د هغۀ سوچ هوائي نۀ دے۔ ايلم د خپل قلم نه د هغۀ د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځيني ناولي اړخونه، څۀ تراخه حقيقتونه پۀ ډاګه کړي دي۔ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه پۀ ګوته کوي هم او لوستونکے ځان سره د کردارونو د تګ پۀ لار بوځي هم۔ زما پۀ خيال د يؤ ليکونکي دا غټه کاميابي وي او پۀ دغې کښې ګُل رسول ايلم کامياب شوے دے۔

زۀ پۀ دے ښکُلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هيله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته ارو مرو رسوي۔ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي ، شعور پخېږي او د ليک توان زياتېږي۔ پۀ نظر کښې وسعت پېدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زۀ دا پهۀ يقين سره وئيلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو کۀ دے خپل ليک هم داسې جاري اوساتي۔ زما دعا د ګُل رسول ايلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امين۔

پۀ درناوي
محترمه کلثوم زيب
پېښور
نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قيصې

د ښاغلي ګل رسول ايلم دا قيصې د هغۀ د خيال او فکر هغه ژوندي انځورونه دي چې هم د هغۀ په مشاهده اډانه دي او هم ئې د يو قلمکار په حېث د ارمان هېنداري دي پۀ دې قيصو کښې به فني کمے هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د ښاغلي ګل رسول ايلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېڅلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټۍ ګُل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو توراېان ئې دغه تمّنا پوره کېدو ته نۀ پرېږدي ځکه ئې پۀ فکر او خيال د مايوسۍ يو تهوک څادر خور دے کۀ ښاغلي ايلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساتۀ نو د افسانې جراثيم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې ،،غوټۍ،، د رژېدو پۀ ځائے ارو مرو ګُل شي د ده د ښۀ فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامين يوسفزے
اسلاميه کالج پوهنتون پښتو
څانګه پېښور
يکم نومبر2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم جان لنډه پېژندګلو او افسانې

لکه څنګه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي ښائسته ده هم دغه رنګ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه ښائسته دي ـ ایلم جان چې خپل نوم ئې ګل رسول خان دے د خُدا ے بخښلي محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې ځیږېدلے دے د دوشخیل قام د ستري څانګې دورانخیل سره تعلق لري ـ ښاغلے ایلم جان د دوشخېل خادګزي د ډډې د کندي او د مشهور غر دیولئ په ښائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترګې غړولي دي ـ ایلم جان د دیر د ښائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس دړد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرګندونه کوي ـ ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم ښادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسله کښې په فرنټیرکور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په څانګه کښې خپله وضیفه یعني خپل فرائض ترسره کوي ـ په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوي جذبې ئې ځواني دي که د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کښې یو لوړ او ځانګړے مقام لري په انګریزئ ژبه کښې ورته Short Story یعنې لنډه قیصه وئیلے شي ـ دې ته خیالي فکري یا فرضي قیصه هم وئیلے شي دا په یو نشت کښې قاري لوستے شي دا د داستان او ناول په مقابله کښې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلے شو په پښتو ادب کښې وړمبۍ افسانه" کونډه جینۍ "راحت زخیلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخیلي صېب د افسانې امام ګڼلے شي ـ شاعران او ادیبان کهٔ یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپېریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي ـ په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په ښائسته ډول سرګندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او وروروئلۍ یو ښکُلے پیغام ورکوي ـ اوس راځو د ایلم جان کتاب" غوټۍ اوړژېده "طرف ته-

ایلم جان چې سحر د کوټې ور بیئرته کړي نو د سوات په حسینه وادئ کښې د ایلم په مشهور غر نمر سترګه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صېب د کوټې ګوټونه روښانه کوي ـ دا پلوشې د دهٔ ژوند له حرارت ورکوي ایلم صېب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانګو پلوشو نه هم ـ دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسؤل غـواړي ـ ایلـم صـېب پـهٔ خپـل دې کتـاب" غـوټۍ اورژېده "چې د افسـانو یـوه ښـکُلې مجموعـه ده دا کتـاب پـهٔ شلو افسـانو او پـهٔ یوسل او دولس مخونو مشتمیل دے د دې کتاب ټولې افسانې پـهٔ لوستونکي ښـهٔ اثر پریباسي ژبه ئې سوچه او کلېوالـه ده پـهٔ دې یؤ ښائسته کلېوال رنګ غالـب دے ځائے پـهٔ ځائے پکښې متلونو او شعرونه د قېصو رنګ یـو پـهٔ دوه زیات کړے دے د افسـانو کردارونـه پلاټونـه د قیصـۍ سره سمون خوري ـ ایلـم صـېب د افراتفرئ پـهٔ دې دور کښـې وس هم پـهٔ داسې فطري مـاحول کښـې ژوند کـوي چرتـه چې چینـه چینار وس هـم موجود دي چرتـه چې د ګډو بیزو کنډک او د شپونکي د شپېلۍ او د یکه زار یاقربان آوازونـه وس هـم اورېدے شي ـ د ایلـم صـېب پـهٔ چاپېرچل کښې پـهٔ ګټه ناست مشران د نوابي ریاستي دور قیصې کـوي چې کشـران ئې پـهٔ تعجب اوري او پـهٔ دې حقیقي قیصـو د افسـانو ګُمـان کـوي د مـاحول اثر پـهٔ انسـان ارو مرو کېږي او دغـه وجه ده چې ایلم صـېب د قلم پـهٔ ځوکه د خپـل چاپېرچل ترجماني او عکاسي د افسـانو پـهٔ دې مجموعـه کښـې پـهٔ ښـهٔ ډول کړې ده هسې خو ټول کتـاب د معیـار پـهٔ تـول پوره دے خو" تـش لاس ، دوه بجې ، حوالات ، چغې او غـوټۍ اورژېده "غـوره افسـانې دي دا د ایلـم صـېب اولنـے کوښښ دے کمے بیشے بـه پکښې خامخه وي خو هیلـه لـرم چې راروان انتخاب کتـاب بـه ئې نور هم ښـهٔ او پـهٔ معیـار پـوره وي دا جاج بـه وس تاسـو اخلـۍ چې ښـاغلي د خپـل قلم او موضوعاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ځومره انصاف کړے دے هيله لرم چې ايلم جان به پهٔ ادب کښې خپل سفر جاري ساتي او د پښتو د ادب جولۍ ته به داسې ښائسته ګلونه وار پهٔ وار ډالۍ کوي۔

پهٔ درناوي ستاسو ورور
جهان بخت خان جهان
خادګزئ کاغان
۱۲ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې خپلې

ګرانو دوستانو خبرې خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبرې دي خو د روایاتو ترمخه زۀ به دا اووایم چې دا کتاب "غوټۍ اورژېړده " زما د افسانو ړومبنے کتاب دے ـ هسې خو افسانه لیکل ډېر ګران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې پۀ تول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څۀ مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپیریال کړۀ وړۀ او ښۀ بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نۀ خو زۀ به ملګرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زۀ پۀ افسانه کله او څنګه پوهه شوم ـ

نثري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زۀ د لسم ټولګي سټوډنټ ووم چې داسې څۀ واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نۀ پوهېدم چې زۀ افسانه لیکم او کۀ قیصه یا کۀ څۀ بل څۀ خو چې د کله نه مې خپل لیکونه " لائق زاده لائق " صېب ته وړاندې کړل نو هغۀ پۀ ډېر اخلاص سره زما اصلاح اوکړه او وخت پۀ وخت به ئې د افسانې پۀ قوائدو او اصولو پوهه کولم ـ نن کۀ زۀ افسانه لیکم یا ښۀ او نا ښۀ لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صېب د اخلاص او د هغۀ د محنت برکت دے چې زۀ ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسانو د یؤ کتاب خالق شوم زۀ کۀ د لائق صیب هر څومره مننه ادا کړم نو کمه به وي ولې چې د لائق زاده لائق صیب مصروفیات دومره دي چې هغه د چا نه پټ نۀ دي او د هغې باوجود هغۀ زما لپاره خپل ځان کړولے دے او هغه ماته پته ده چې لائق صیب څومره اخلاص زما سره کړے دے ولې چې یوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صیب د اسلام اباد نه ستړے ستومانه کور ته راغلے وو او چې واټسپ ئې کتلے وو نو زما لیکونه ورته پۀ سر پراتۀ وو او هغۀ زما هغه لیکونه کتلي وو او ماته ئې جواب پرېخښودے وو او چې سحر ما واټسپ خلاص کړو او د لائق صیب راکړے شوے جواب مې اوکتلو نو یقین اوکړه چې ډېر خفه هم شوم چې تۀ اوګوره لائق صیب څۀ خو وس کمزورے شوے هم دے لاړو سپین ګیرے شو او څۀ دومره مصروفیات لري چې سحر د کوره وځي نو د شپې ناوخته کور ته راځي او کله کله خو دوه درې ورځې هډو کور ته هم را نۀ شي خو بیا ئې هم د شپې پۀ دوه بجې زما لیکونه کتلي وو او جواب ئې راکړے ؤ۔

ډېره ډېره مننه ئې کوم خدائے پاک دې لائق زاده لائق صیب له ډېر عمر ورکړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه ګرګه نصیب شه ، زړۀ مې غواړي چې د لائق صیب ټول اخلاص بیان کړم خو د لائق صیب اخلاص او محنت زما سره دومره دے چې دا ځانله یوه موضوع ده ملګري بور کول نۀ غواړم ولې چې بیا به دا ځانله یو کتاب شي او پۀ دغه موضوع به کۀ خبر وي بل وخت چرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صيب دغه اخلاص په ليک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي ـ دغه شان د واجد ودان خليل صيب هم ډېره زياته مننه کووم ولې چې کۀ زۀ د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صيب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خليل صيب نامه اخلم ـ واجد ودان خليل صيب هم تر ډېره حده زما هر ليک کتلے او راته ئې د ليک د سمولو پوره پوره طريقه کار ښودلے دے ـ او دغه رنګ د ګرانو محترمو ښاغليو پروفېسر اسلم تاثر اپريدي صيب، پروفېسر حنيف خليل صيب ، نورالامين يوسفزئ صيب ، لائق ذاده لائق صيب ، واجد ودان خليل صيب ، جهان بخت خان جهان صيب ، سليم منور صيب او د ډېرې ګرانې محترمې کلثم زيب مېم ډېره مننه کوم چې زما پۀ دې معمولې شان کتاب ئې خپل قيمتي ليکونه اوکړل ـ

ګرانو دوستانو دا زما کتاب" غوټۍ اوړژېده "ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د يو کال ذخيره ده مطلب دا شل افسانې ما تقريباً پۀ يو کال کښې ليکلې دي ـ کۀ رب ته منظره وه او ژوند ؤ نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او کۀ پۀ دې کتاب کښې مې څۀ کمے بېشے وي نو ډېره بخښنه غواړم ډېره مننه وسلام ـ

پۀ ډېر درناوي

ګل رسول ایلمؔ

کوز دير خادګزو بخت بلنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمګړې ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړې ارمان

شبنم سمه خوشحاله وه د همزولو په مېنځ کښې سرۀ لاسونه د وادۀ په سره جوړه کښې لکه د ښاپېرۍ ښکُلې سینګار شوې ناسته وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مُسکۍ مُسکۍ کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړے ؤ، د ډېرې خوشحالۍ نه په جامو کښې نۀ ځائېده او د ځان سره به ئې پټ په زړۀ کښې بار بار داسې وئیل چې

" شکر دے خدایه شکر "

او اسمان طرف ته به ئې په سترګو کښې اوکتل او بیا به ئې زر سترګې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې نۀ راتلو او خپل ځان ته وائې چې

" زۀ خوب خو نۀ وینم زۀ او ناوېتوب؟"

او بیا به زر مُسکۍ غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې محسوسه شوه چې ګنې د هغې وس یقین راغلو او خپل ځان ته ئې اوئیل چې

" نا نا بلکل رېښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شبنم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړۀ زړۀ کښې د خپل ځان سره لګیا وه رنګا رنګ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله دنیا مسته او رنګینه ښکارېده د هغې ټولې همزولې د هغې په تیارئ کښې بوښت وې ټولې د شبنم نه چار چاپېره راتاؤ شوې وې چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والۍ کله کله خو به پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې

" یۀ جینکو ناوې تیاره شوه کنه "

او چا به وئیل چې

" یۀ جینۍ تۀ لړه دې خوا شه چې زۀ هم لږه ناوې اوینم کنه "

شبنم په ناوېتوب کښې ډېره حسینه ښکارېده یؤ خوا کۀ هغه قدرتي ښکُلې وه نو بل خوا د ناوېتوب سینګار ئې ښکُلا یو په دوه کړې وه بلخوا د هغې د زړۀ هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوي وصال خان سره پوره پینځۀ کاله وړاندې شوے ؤ خو د هغې د ماشومتوب لۀ کبله د شبنم پلار محمد جان کاکا د وادۀ نېټه پوره پینځۀ کاله غزولې وه پینځۀ کاله څۀ چې د شبنم او وصال خان دپاره پینځۀ سوه کاله وو هر څو کۀ شبنم وړه وه او په زړۀ کښې ئې د هیچا دپاره هم لا څۀ ځائے نۀ ؤ پیدا شوے خو دومره ضرور پوهېده چې زۀ وس په دې کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبنم د وصال خان په نوم شوه نو د شبنم په زړۀ کښې د وصال خان مینې سر پورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه چې کله به دغه ورځ راځي چې زۀ به د وصال خان تر څنګه ناسته یم او کله کله خو به ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

" هن........پینځۀ کاله دا به څنګه تېرېږي......ډېره ګرانه ده.......دا دومره انتظار ...... دا انتظار خو به ما اوخوري "

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې پوره پینځۀ کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د وصال خان زړونه به یو ځائے کېدل جنجیان راغلي وو یؤ خوا بل خوا شور شغرب جوړ ؤ جونو د ټنګ ټکور خپلو کښې محفلونه ګرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د ستورو په مینځ کښې چې د څوار لسمي سپوږمۍ ځلېږي یؤ خوا کۀ شبنم د خپل مور پلار او خوېندو وروڼو نه په جدائۍ درد بدله او پرېشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالۍ کښې لۀ خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم ولې چې پینځۀ کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلي وو او د جدائۍ لمبو ئې د زړۀ محلونه غرغنډه کړي وو جنجیان تیار شول شبنم د پلار په اوږه او د مور په غیږه کښې د جدائۍ رنې اوښکې توي کړې رخصت واخستۀ شو او شبنم په سپین موټر کښې کېښناسته خو د کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د موټر په فرنټ سیټ کښې کېښناسته.......ګاډي روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـول.........کافي اوږده لاره وه شـبنم بـه پـۀ سـترګو سـترګو کښـې وصـال خـان تـه کتـل او وصـال خـان بـه مُسکې شـو او دغـه رنـګ د شـبنم پـۀ مـخ بانـدې بـه مُسـکا خـوره شـوه د شـبنم پـۀ زړۀ کښـې بـه دغـې رنـګ مُسـکا نـاقراري ړ، لېونتـوب او د جـذبو تـودولے پيـدا کـولـو وصـال خـان او شـبنم بـه کلـه کلـه د ګـاډي پـۀ شيشـه کښـې هـم يـو بـل تـه کتـل او يـو بـل تـه پـۀ کتـو سـره بـه مُسـکي شـول چـې پـۀ دغـې مُسـکا کښـې د دواړو ډيـرې خبـرې پټـې وې وصـال خـان چـې بـه مـوټړ لـړ شـان اوزغلولـو نـو شـبنم بـه اوويرېـده او پـۀ دغـې ويـره کښـې چـې بـه د شـبنم پـۀ مـخ کـوم رنګونـه بـدل شـو نـو پـۀ وصـال خـان بـه دغـه رنګونـه ډيـر ښـۀ او خـوارۀ لګيـدۀ وصـال خـان بـه ګـاډے نـور هـم اوزغلولـو او ورسـره ورسـره بـه ئـې د ګـاډي پـۀ شيشـه کښـې د شـبنم د مـخ رنګونـه هـم لوسـتل او چـې څـومره بـه د شـبنم پـۀ مـخ د ويـرې رنګونـه سـيوا کيـدل نـو دومـره بـه وصـال خـان خوشـحالېدلو هغـه لـه بـه دغـې رنګونـو ډيـر خونـد ورکولـو ځکـه د هغـه هـم دا کوشـش ؤ چـې شـبنم څـومره ويـرولے شي نو چې وۀ ئې ويروي۔

خـو دغـه ويـره هغـه وخـت هـم ويـره پـاتې شـوه چـې وصـال خـان د ګـاډي پـۀ شيشـه کښـې د شـبنم پـۀ تماشـه ؤ او پـۀ ځـان پوهـه نـۀ شـو او د هغـه نـۀ وړانـدې د يـو ګـاډي سـره پـۀ درز خپـل ګـاډے اولګولـو دغـه درز ټولـو خلکـو واورېـدو ټولـو خلکـو رامنـډې کـړې د وصـال خـان سـره چـې پـۀ مـوټړ کښـې شـاته کـومې ښـځې ناسـتې وې هغـوې چغـې ويـر مـاتم جـوړ کـړو چـې پـۀ دغـې سـره ډيـر خلـک د ګـاډي خوالـه نـزدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلــۀ د وصــال خــان پــلار هــم راورســېدو د ګــاډي فرنــټ ســائيډ تــول تبــاه شــوے وو د وصــال خــان پــلار چــې اوکتــل نــو د شــبنم ســر د وصــال خــان پــۀ غېــږه کښــې پــروت ؤ او پــۀ ســره ســور شــال کښــې ئــې پــۀ خُلــۀ ســره وينــه راغلــې وه او د وصــال خــان ځــواني د ګــاډي د ســټرېنګ د لاســه پــۀ اوږد ســفر تلــې وه د هــر ســړي پــۀ مــخ بانــدې پرېشــاني خــوره وه چــا اوښکې تويولې او چا به دغې حادثې ته حېران حېران کتل.

د وصــال خــان پــلار چــې د شــبنم د مــخ نــه وينــه پاکولــه نــو هغــه تــه داسې محسوسېدله لکه چې هغه ورته وائي چې

پښــــتنه يــــم مــــا د مينــــې پــــت پــــاللے
کــۀ د يــار پــۀ غېــږ کښــې مــړه شــمه مــړه نــۀ يــم

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

جمالي چې به د پوره يوې مياشتې دياړي تر لاسه کړه نو په خوشحالۍ خوشحالۍ به ئې کور ته د راشن ډکې بورۍ راخستې وې او د جمالي د رويې نه به داسې محسوسېده چې د جمالي هېڅ کمے نۀ ؤ او د هغۀ ژوند په خپله دياړۍ مزدورۍ کښې ډېر ښۀ او په سکون روان ؤ او دغه شان په عام اولس کښې هم چې به جمالي د چا سره په لار کوڅه کښې ملاقات کولو نو په ډېر احترام مينه او خوشحالۍ به ئې ورسره سترې مشي خوار مشي کول او د بعضې زړۀ ته راتېرو يارانو سره به ئې داسې ملګرتيا وه چې يارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو کېدو هم نۀ چې ګينې جمالے يؤ غريب مزدور سړے ؤ او هره ورځ به ئې يؤ نه يؤ ملګرے خامخا د لاس نيولے په خپله غريب خانه کښې مېلمه کولو۔

خو څۀ موده کېدله چې جمالي به په سمه خُلۀ د چا سره خبرې هم نۀ کولې او نۀ يې په مخ د خوشحالۍ څۀ اثار ښکارېدل او دغه شان چې جمالے به مابنام سترے ستومانه د مزدورۍ د ځائے نه کور ته راتللو نو په ډېر لوئے سوچ فکر کښې به اخته ؤ او دومره به په خپلو غمونو سوچونو کښې ډوب ؤ چې چا به وربانديې سلام هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړو نو هډو به خبر نۀ شو چې ګینې چا لا سلام هم اوکړو او دغه رنګ ئې ټول ملګري هم پۀ دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څۀ شوي دي چې جمالے هډو پۀ چا څۀ کار غرض نۀ لري او ټوله ورځ خفه دلګیر خپلې کوټې شماري.

د جمالي یارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه اوپوښتي چې "داسې څۀ مسله ده چې جمالے ئې پۀ داسې لوئے ټېنشن او غم کښې اخته کړے دے"

خو بل خوا د کرونا وبا پۀ ګرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړے ؤ چې د خلکو پۀ مېنځ کښې ئې د بېلتانۀ غرونه اودرولي وو او سخت لاک ډاون لګېدلے ؤ او څۀ خو د هر سړي د ژوند مصروفیات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نۀ ؤ څۀ موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه پۀ وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاوېدل شروع شو نو د کلي پۀ هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړے شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلې کلي ته اول ځل ؤ.

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک پۀ جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لویو او وړو به د زنده اباد نعرې وهلې ولې چې څوک د خپل زوي د نوکرۍ پۀ طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلۍ او څوک خو پۀ دې طمع وو چې کۀ یو بنډل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرقه ته کتل نو د خپل کلي ورانې کوڅې، ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوډشېډنګ او خصوصي طور ګرانه ګراني به ئې مخې ته نېغه اودرېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنګه خلک دي چې پۀ دې حال کښې هم د زنده اباد چغې وهي او بيا چې پۀ ستېج ولاړ سړي به څۀ خبره نيمه اوکړه نو ګېر چاپېره به د لاسونو پړقا او د زنده اباد چغو پۀ تول کلي کښې انګازې خورې ورې کړې او چې پۀ ستېج ولاړ سړي به د غتو غتو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غيبتونه کول نو نور به هم خلک پۀ جوش او مستۍ کښې راغلل خو پۀ ټولو خلکو کښې يؤ جمالے ؤ چې بالکل خاموشه ؤ چې نۀ به ئې د زنده اباد نعرې وهلې او نۀ به ئې لاسونه پړقول خو ګېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل ۔د جمالي پۀ دغې خاموشۍ باندې د هر چا نظر ؤ او بيا چې د پارټۍ کوم واکداران وو هغوي ټولو د يؤ بل سره ګنګوسې کولې چې

"دا سړے ولې داسې خاموشه دے او بيا پۀ داسې موقع چې د پارټۍ لوئے لوئے ليډران راغلي دي او بيا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټۍ يؤ خاص غړے دے خو چې ولې نۀ لاس پړقوي او نۀ د زنده اباد نعرې وهي"

خو څۀ ساعت پس چې پۀ ستېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د ستېج سيکټري ستېج ته راپاسېدو نو جمالے بيا ستېج ته ورسېدلے ؤ او دغه شان جمالے د سيکټري نه پۀ مائک ورمخکښې شوے ؤ جمالي پۀ ستېج لګېدلي لاؤډ سپيکر ته پوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو خپل پهٔ اوږه راچولے شکلے یې پهٔ خپل مخ داسې اووهلو لکه چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بیا ئې پهٔ اوږه راواچولو۔

جمالي د خپلو خبرو ابتداء پهٔ بسم الله سره اوکړه چې د جمالي پهٔ دې عمل د جلسې ټول خلک چُپ چاپ حق دق او حېران حېران وو او د هر سړي پهٔ زړهٔ کښې دا سوال تاوېدلو چې خدائے خبر چې جمالے به لاڅهٔ خبره کوي خو جمالي چې وړومبنۍ خبره د تېر حکومت د نرخونو او بیا د موجوده نرخونو اوکړه او بیا ئې د موجوده حکومت هره یوه بې ایماني ټولو خلکو ته پهٔ ګوته کړه او ټولې ئې سپینې سپینې خبرې اوکړې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې پهٔ "جمالے زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه د جمالي دپاره راجوړه کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او ټول خلک پهٔ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لاړل او چې سبا د کلي خلک خبرېدل نو جمالے د نزدې تهانې پهٔ حوالات کښې بندیوان کړے شوے ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بچی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه بجې

طـوطي ګـل کاکـا جُرابـې یـۀ خـوا تـه کېښـودې بوټـان ئـې د انګیټـۍ سـره جوښـت یـۀ بـورجي تـه نېـغ اودرول د انګیټـۍ دروازه ئې خلاصه کړه او یوه شونټۍ ئې ورکېښوده.

"هائ هائ څۀ ښکُلے وخت ؤ لاړه ځواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېرېږي"

طـوطي ګـل کاکـا د دې خبـرې کولـو سـره پـۀ سـپینه ګیـره لاس راښـکودو غـاړه ئـې تـازه کـړه او لکـه د نـور کلـه پشـان ئـې بیـا د خپلـې ځوانۍ او د خپل دور قیصې شروع کړې.

"زمـا د ځوانۍ خـو بیـل دوران ؤ خـو وس لاړم سـپین ګیـرے شـوم "

"هسې پۀ ځوانۍ کښې انسان ډېر پۀ طاقت کښې وي"

" او اوس"

"اوس خـو د چـا خبـره چـې د اودس مـاتي لوټـه هـم پـۀ لاس کښـې نـۀ شـم اوچتـولے لاړم عمـر خـوړلے شـوم زور مـې کښېناسـتو دا اوګـوره د دې کوټې دا بش ما پۀ ایکي یوازې د ایلم د غر نه راوړے ؤ"

" څۀ به اووایو نو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

"نن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نۀ شي سمولے او دا خو څۀ کوې چې نۀ حُجره پېژني او نۀ جومات د چا سره ناسته پاسته غم ښادي هم نۀ پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سړے د ځان شوے دے تر دې پورې چې میني محبت ورسره هم سر خوړلے دے"

د طوطي ګل کاکا قيصې به تر نيمې نيمې شپې د کور ټولو خلکو په ډېر غور او په ډېره مينه اؤريدلې ۔او د ګاونډ خلک ئې هم ټول د خپلو خوږو قيصو مئينان کړي وو هره شپه به د طوطي ګل کاکا ګاونډيان په ډېره مينه او شوق د طوطي ګل کاکا خوا له راتلل زۀ هم د طوطي ګل کاکا د ګپ شپ عاشق ووم ما به هم د طوطي ګل کاکا نه بلا خبرې او بلا قيصې اوريدلې زما به د طوطي ګل کاکا متلونه ډېر خوښېدل وس هم راته د هغۀ زيات متلونه ياد دي۔

د طوطي ګل کاکا د ټولو نه ښۀ خاصيت دا هم ؤ چې د متلونو قيصې به ورته هم يادې وې اکثر چې به طوطي ګل کاکا کوم يؤ متل اووئيلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چې د دې متل پۀ شا څۀ قيصه وه او طوطي ګل کاکا به راته ډېره پۀ تفصيل سره بيانوله او چې د طوطي ګل کاکا نه به چا د څۀ قيصې يا د پخواني دور، دود دستور پوښتنه اوکړه نو ډېر زيات به خوشحالېدلو د طوطي ګل کاکا ټول کړۀ وړۀ د ستائينې وړ وو ولې چې الله تعالیٰ طوطي ګل کاکا يؤ داسې خوږ انسان پيدا کړے ؤ چې انسان خو څۀ چې مېږے ئې هم چرته نۀ ؤ ازار کړے عموماً به ئې د خلکو زړونو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحالۍ ورکولې کۀ طوطي ګل کاکا ته به چا کنځل يا بله څۀ ترخه خبره هم اوکړه نو پۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکے يا کنځل کوونکے خو به ئې پۀ خپل ځان او پۀ خپله خبره پښېمانه کولو۔

زۀ چې به د طوطي ګل کاکا خوا له لاړم نو کوشش به مې دا ؤ چې د عامو قيصو، خبرو اترو نه علاوه د يو متل پۀ شا يوه قيصه راته هم ضرور بيان کړي يۀ خوا کۀ زۀ د طوطي ګل کاکا ګاونډې ووم نو بل خوا به مې د طوطي ګل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې۔

دغه وجه وه چې د طوطي ګل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم ۔ماته به ئې د ډېرې مينې نه د پښتو پتنګ وئيلو يوه ورځ ماښامے ؤ او د جنورۍ مياشت وه نرۍ نرۍ واؤره هم راوريدله سخته يخني وه خو د طوطي ګل کاکا قيصې، خبرې او متلونه اوريدل به مې پۀ هيڅ حال کنبې هم نۀ قضا کول پۀ دغه يخه شپه د طوطي ګل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې ووډبوله طوطي ګل کاکا اواز راکړو۔

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو۔

"هن..... کاکا زۀ يمه فلانکے"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي ګل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړدله او دا متل ئې اوئيلو چې " خمبه لمبه تمبه وي " نو ورک شه غمونه پريږده چې ورېږي۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خپل څادر له څنې ورکړو واوره مې د خپل ځان نه اوڅنډله او د طوطي ګل کاکا سره مې سترې مشي خوار مشي اوکړل.

طوطي ګل کاکا؟.

"خمبه لمبه تمبه" څۀ مطلب ؟"

طوطي ګل کاکا پۀ برق برق پۀ خندا شو.

"بچے دا ډېر پخوانے متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته پۀ داسې موقعه وئيلو چې واورې به ورېدې او مونږ ټول به د چرګې نه ګېر چاپېره ناست وو. نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه، تمبه وي نو کۀ پوره شل ورځې واورې ورېږي نو پروا نشته خو کۀ پۀ دې درې واړه کښې يۀ هم نۀ وي نو بيا ژوند ډېر ګران شي ولې چې دا دوه مياشتې ډېرې سختې د يخنۍ مياشتې دي دې مياشت ته سپينه خله وائي او پۀ دې پسې دوېمې مياشتې ته توره خله وائي پۀ دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واوره ورېږي. پۀ دې وخت کښې هغه سړے نر وي چې دې دواړو مياشتو ته ئې ښۀ ځان تيار کړے وي دا مياشتې چې شروع شي نو نۀ خو بيا څوک د لرګي بندوبست کولے شي نۀ دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نۀ ابادي جوړولے شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نۀ کېږي سبوا د خورو څکو نه"

مونږ ټول د طوطي ګل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي ګل کاکا ډېر پۀ تفصيل سره د متل وضاحت اوکړو پوره تر نيمې شپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو ښئ ګپ شپ او د مزي قيصي واؤريدي اخره کښي طوطي ګل کاکا مونږ ته پۀ خندا خندا کښي اووې چې

"هلکه"

"صبا له به خامخا راځئ"

ما به لا څۀ خبره کوله چې طوطي ګل کاکا خپله خبره جاري اوساتله.

"صبا د ورځې دوه بجې به زۀ ستاسو انتظار کووم او تاسو ټول به روټۍ زما سره خورئ خو زۀ به درته صبا هغه قيصه کووم کومه قيصه چې ما لاتر ننه پورې تاسو ته نۀ ده کړې"

د طوطي ګل کاکا د دې خبرې د اؤريدو سره زما پۀ زړۀ کښې تلوسه سېوا شوه چې دا به کومه قيصه وي چې تر اوسه به طوطي ګل کاکا مونږ ته نۀ وي کړي پۀ دغه خيال کښې پۀ دغه فکر کښې پۀ دغه سوچ کښې زۀ خپل کور ته راورسيدم خو زۀ ډېر ناقراره وومه ما ټوله شپه دا سوچ کولو چې صبا له به طوطي ګل کاکا مونږ ته کومه قيصه اؤروي ما کۀ هر څو د اودۀ کېدو کوشش کولو خو چې سترګې به مې پټې شوې نو مخې ته به مې طوطي ګل کاکا پۀ خندا خندا راغے.

"صبا به خامخا راځئ"

زما پۀ غوږونو کښې به دا اواز داسې اوګونځېدو لکه چې طوطي ګل کاکا ماته بيا بيا هم دغه يادونه کوي شپه تېره شوه صبا له چې ما سترګې اوغړولې مخامخ مې ګهړۍ ته اوکتل نو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سحر وختـي ۇ زمـا دوه بجـو تـه انتظـار ۇ دغـه سـاعت چـا د نـزدې جومـات لـوډ سـپيکر خـلاص کـړو د بـې وختـه لـوډ سـپيکر خلاصـېدو سـره بـه د هـر چـا تلوسـه سـېوا کېـده او دغـه رنـګ زمـا هـم پـۀ تنـدي خوله راماته شوه۔

"يـۇ ضـروري اعـلان واورئ د بـر کلـي طـوطي ګـل کاکـا پـۀ حـق رسېدلے دے نن ماسپخين دوه بجې به ئې جنازه وي"

د دې خبر اۆرېدو سره زمـا پـۀ تنـدي خولـه نـوره هـم راماتـه شـوه پـۀ خُلـۀ کښـې مـې لاړې اونښـتې سـترګې مـې بقـې پـاتې شـوې او داسـې راپرېوتم چې هډو بيا د ځان نه خبر نۀ شوم۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

"دا د فلائنګ کوچ د سیټ ځلورمه سورلۍ وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سیټونو سورلۍ پوره شوې او فلائنګ کوچ روان شو"

فلائنګ کوچ کښې ناستو خلکو پۀ مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام ګپ شپ چا د غوا بیزې بحث او چا د روانو حالاتو جایزه اخستله خو تور ګل کاکا بلکل چُپ چاپ غلے ناست ؤ د تور ګل کاکا دغې چُپتیا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک پۀ خپلو خبرو کښې مشغول وو او تور ګل کاکا ته د چا هم پام نۀ ؤ تور ګل کاکا به کله مخ یؤ اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بیا به ئې ډرائیور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې پۀ څۀ خبره خفه ؤ او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان ګهنټه نیمه تېره شوه څوک پۀ خپلو خبرو اترو کښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانۍ یوړل پۀ ګاډي کښې ځائے پۀ ځائے کله کله یؤ نیم اواز راوخېژي خو باقي لږه چُپتیا شان خوره شوه تور ګل کاکا چې ماحول لږ غلے شان محسوس کړو نو ګېر چاپېره ئې اوکتل او بیا ئې سر یؤ او بل اړخ ته اوخوزولو او یؤ سوړ اسوېلے ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څۀ خبره هم اوکړه چې پۀ دې کښې یوې سورلۍ پۀ ډرائیور اواز اوکړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"اُستاز"

"لږ سائیډ ته بریک شه"

ډرائیور ګاډے یو سائیډ ته اودرولو یوه سورلۍ کوزه شوه او فلائنګ کوچ روان شو د سورلۍ په کوزیدو تور ګل کاکا د فلائنګ کوچ په سیټ کښې لږه پراخي محسوسه کړه او مُسکے شو خو بیا ئې د ځان سره څه اووئیل او سر ئې یؤ خوا بل خوا اوخوزولو او بې مجاله شان ئې شاته سیټ ته ډېره اووهله چې سیټ ته په ډېره وهلو تور ګل کاکا پریشانۍ یوړۀ او سترګي ئې ورغلې څه ساعت تور ګل کاکا هم په دغه حال اودۀ پروت ؤ خو ناڅاپي فلائنګ کوچ اودریدو او په تور ګل کاکا کلېنډر اواز اوکړو۔

"کاکا سورلۍ ته لږ ځائے ورکړئ لږ ور اخوا شئ"

تور ګل کاکا چې سترګې اوغړولې او د کلېنډر د وینا مطابق لږ اخوا شو نو بیا ئې سر اوخوزولو او یؤ غوږ او بل غوږ ته ئې لاس یوړل او اوګوریدو څه مزل شوے نه وو ؤ چې بیا یوې سورلۍ د کوزیدو اواز ورکړو او دغه رنګ بیا د هغې سورلۍ په ځائے بله سورلۍ راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور ګل کاکا د پېښور نه سوات مینګورې ته رارسیدو نو د فلائنګ کوچ د سیټونو ټولې سورلۍ بدلې شوې وې د تور ګل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نۀ ؤ چې سورلۍ په لار ولې بدلیږي رابدلیږي خو د فلائنګ کوچ په سیټ څلور څلور سورلۍ کښېنول ورته جائز نۀ ښکاریدۀ اخیر چې د تور ګل کاکا خاموشي ماته شوه او د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورلۍ راختلو پهٔ وخت ئې د فلائنګ کوچ نه راودانګل او پهٔ ډرائیور ئې ورمنډه کړه ډرائیور ئې جوښت پهٔ ګرېوان کښې اونیولو او د فلائنګ کوچ نه ئې پهٔ راښکلو راښکلو راکوز کړو او چې د فلائنګ کوچ نه باقي خلک خلاصون له راکوزېدل او رارسېدل نو تور ګل کاکا د ډرائیور پهٔ سینه د تمانچې درې ګولۍ ښخې کړې وې دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخیستے ؤ کوم چې د فلائنګ کوچ ډرائیور د معمولي تکرار نه پس وژلے ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوړېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوږېده

دغه ورځ زما د چهټۍ ورځ وه د سپرلي موسم ؤ وُنو بوټو ايله غوټۍ سپړدلې وې ګېر چاپيره پۀ زمکه د وُنو بوټو شينکے خور ؤ مسته فضا وه نرے نرے باران وريدو کله کله به لړې هم راخورې شوې خو کله کله به موسم داسې صفا شو چې لمر به سترګه رابښکاره کړه باران به اودريدو او لړې به ځائے پۀ ځائے غومپک غومپک ولاړې ښکاريدې د څۀ کار د پيښې لۀ کبله ما خپل ګاډے د کوره رابهر کړو او د بازار لار مې اونيوله څۀ ساعت پس چې زۀ بازار ته اورسيدلم نو پۀ بازار کښې د څۀ سود سودا دپاره مې خپل ګاډے د سړک پۀ غاړه يو اړخ ته اودرولو او يو دوکان ته ورغلم دوکان ته د ورتللو سره سم ما به لاد دوکاندار نه د څۀ سودا پۀ باره کښې پوښتل چې د شا نه چا د لمن نه کلک اونيولم ما چې شاته اوکتل نو تقريباً چې د شپږو يا د اووۀ کالو يوه وړوکې ماشومه وه چې زما لمن ئې نيولې وه ما پۀ حيرانتيا سره هغې ته اوکتل زړۀ مې يو ترک اوکړو ماته داسې محسوسه شوه چې ګينې زما وړه لُور وه ولې چې پۀ دغه شان عمر زما هم يوه وړه لُور وه خو چې کله مې پۀ غور اوکتل نو راته معلومه شوه چې بل څوک وه ما د ځان سره غلې شان اووئيل چې دا لاد چا نه پاتې شوې ده کۀ نا دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د دوکاندار څوک وي خو خېر زۀ د کور نه پۀ څۀ کار راوتلے ووم د خپل کار پۀ تکل مې پام سود سودا ته لاړو او چې مې دوکاندار ته د څۀ څيز دپاره د وئيلو اراده کوله نو بيا مې د شا اړخ لمن راښکودلے شوه ما بيا زر شاته اوکتل چې بيا هم هغه ماشومه وه او د ځان سره ئې غلي غلي څۀ وئيل هم خو ما سم وا نۀ وربدل چې ماشومې به څۀ وئيل خو دا ځل زۀ راخکته شوم او ماشومه مې راونيوله او ورته مې اووئيل چې څۀ دي ماشومې څۀ غواړې.

ماشومې خپله وړه خُلۀ کولاؤ کړه او پۀ وړه خُلۀ ئې واړۀ واړۀ وئيل چې ماما پيزار درله صفا کړم د ماشومې دا خبره څۀ وه چې زړۀ مې يو لوئے ټوپ اووهلو سترګې مې د حېرانتيا نه بقې پاتې شولې د ماشومې دې خبرې مې پۀ زړۀ اړې راښکودې او د ډېر درد لۀ وجې مې د ماشومې پۀ سر لاس راښکودۀ غبږ ته مې رانزدې کړه او ورته مې اووئيل چې يۀ ليونۍ تۀ به اوس زما پيزار صفا کوې کۀ تۀ خو د لوبو ماشومه يې ستا خو د لوبو وخت دے ماشومه مې پۀ مخ مخ ښکُل کړه او ترينه مې اوپوښتل چې ولې ستا پلار نشته؟ ـ ماشومې بيا پۀ وړه خُلۀ جواب راکړو چې نا زما پلار نشته او خپل لاس ئې د سړک بل اړخ ته اشاره کړو چې مور مې هغه ده ما چې د ماشومې اشارتاً ځائے ته اوکتل نو يوه زنانه د ټوپۍ پۀ بورقه کښې ناسته وه او مخې ته ئې د نارينو د سر ټوپۍ مسواکونه تسبيح او داسې نور د خرڅ سامان لګېدلے ؤ او معلومېدله داسې چې دغه سامانونه هم هغې خرڅول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چې دا حالات اولیدل نو نور هم پرېشانه شوم او بې اختیاره مې خپل جیب ته لاس کړو او د پینځۀ زره نوټ مې ماشومې ته ور کړو ماشومې چې نوټ ته اوکتل نو په سترګو کښې ئې د خوشحالۍ اوښکې لړې لړې شوې او بیا ئې مور پله منډه کړه خو.... خو هغه لا مور ته رسېدلې هم نه وه چې د یؤ موټر سائیکل د لګېدو سره په سړک کښې خوره وره راپرېوته.... هر چا ساه ساه رامنډې کړې د ماشومې په خُلۀ او پوزه وینه راماته وه هغې لکه چې زۀ پۀ دومره خلکو کښې اوپیژندم ماته ئې پۀ وینو سترګو اوکتل او بیا ئې معصوم لاس ماته راوږد کړو او بیا ئې د یوې اوږدې ساه اخستو سره سترګې پټې کړې لکه چې ماته وائي

" ماما دا روپۍ مې مور ته ورکړه "

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

هغـه د جومـات پـۀ ورومبـي صـف کښـې پـۀ قاعـده کښېناسـتو او دواړه لاسونه ئـې پـۀ غېـږه کښـې د يؤ بـل سـره رامـوټې کـړل يـو ځـل ئـې ښـۍ او بيـا ګـس اړخ تـه ئـې د سـترګو پـۀ لکـۍ کښـې شـاته اوکتـل مخکښې ورسته پۀ زنګيدو شو او بِسم للهٰ ئې اوکړه.

قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ اَنۡفُسُكُمۡ اَمۡرًا....... (سورة يوسف ١٨).

پـۀ دې کښـې څـۀ شـک نـه ؤ واقعـي چـې للهٰ تعـالیٰ ورلـه ډېـر خـوږ اواز ورکـړے ؤ مـا چـې د قـاري صـيب دغـه حـالات وليـدل نـو هغـه ورځ راتـه مخـې تـه ښغـه اودريـده پـۀ کومـه ورځ چـې قـاري صـيب د دې خبرې نه چوټ انکار اوکړو چې

"نا نه زۀ قاري نۀ يم ما حفظ نۀ دے کړے"

دا هغـه وخـت ؤ چـې قـاري صـيب ايلـه نـوے نـوے پـۀ فرنټيئـر کـور ايـف سـي کښـې د سـپاهي پـۀ حېـث برتـي شـوے ؤ او د قـاري صيب نـوکري ايلـه يـو کـال وه د قـاري صـيب يؤ کليـوال ؤ چـې هغـه پـۀ دغـه وخـت کښـې د قـاري صـيب د پلاټـون سـينيئر کمانـډر ؤ د قـاري صـيب کليـوال ډېـر خـوږمن او قـدرمن انسـان ؤ د خپـل پلاټـون د تمـامو ځوانـانو بـه ئـې پـوره پـوره خيـال سـاتلو چـې څـومره بـه تـرې کېدلـه نـو د خپـل وس مطـابق منـډه تـرړه بـه ئـې د هـر ځـوان دپـاره وهلـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د قاري صيب د پاره هم غوره سوچ فکر لرلو ولې چې کۀ يؤ طرفته د پلاټون مشري ور پۀ غاړه وه نو بل طرفته د قاري صيب کليوال هم ؤ دغه وجه وه چې د قاري صيب پۀ حق کښې هغۀ د ښۀ نه ښۀ فيصله کول غوښتل.

دغه رنګ د قاري صيب کليوال د خپل بټالين حوالدار ميجر سره دا خبره اوکړه چې زما يؤ کليوال حافظِ قرآن دے او کۀ ستاسو خوښه وي نو د خطيب صيب پۀ غير موجودګۍ کښې به زمونږ خطيب وي د قاري صيب د کليوال مقصد دا ؤ چې يؤ خوا به خطيب صيب ته هم سهولت وي او بل خوا به زما کليوال ته هم لږ راحت او سکون والا ځائے ميلاؤ شي ولې چې د سپاهي کار خو ټوله ورځ منډې ترړې وي هلته لاړ شه او دلته راشه، ټوپک خکته او ټوپک پورته وردي واغونده او وردي اوباسه او د سپکنډ خطيب ډيوټي څۀ وي خو د جومات صفائي او پينځۀ وخته اذان بس نور خو ټوله ورځ پۀ پاکو سپينو جامو کښې تسبيح اړوي او بس.

د قاري صيب کليوال چې بټالين حوالدار ته دا خبره اوکړه نو خبره ئې وۀ نۀ غورزوله او سمدستي ئې قاري صيب پسې يو ځوان ور واستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ..... ځوانه تاسو د قرآن حفظ کړے دے؟"

قاري صيب مُسکے شو خو هيڅ جواب ئې ور نۀ کړو بټالين حوالدار ورته اووئيل کۀ رښتيا حافظِ قرآن يې نو د خطيب صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شه سپکنه خطيب به ئې قاري صيب چې دا واؤريدل نو چوټ انکار ئې اوکړو.

"نا نه جي زۀ حافظ قرآن نۀ يم دا چا دروغ وئيلي دي"

د قاري صيب کليوال يک دم قارې صيب ته حيران حيران اوکتل د څۀ خبرې اراده ئې لرله خو غلے پاتې شو

ولې چې کۀ نور چاته د قاري صيب د حفظ پته نۀ وه نو کليوال ته خو پوره پوره علم ؤ د قاري صيب کليوال بتهالين حوالدار نه معذرت اوغوښتلو او روان شو خو هېڅوک د قاري صيب د انکار پۀ وجه پوهه نۀ شو چې قاري صيب اخر انکار ولې اوکړو قاري صيب يخه يخي تېزې هواګانې سپينې سپينې واؤرې شړ شبړ دنګ غرونه ټولې سختې سوختې تېرولې خو د جومات د سپکنه خطيب ډيوټي ورته خدائے خبر چې ولې ګرانه وه چې قبوله ئې نۀ کړه د قاري صيب کليوال دا خبره د هغې ورځې نۀ پۀ زړۀ ګرځوله پۀ کومه ورځ چې قارې صيب انکار اوکړو او دا ئې غوښتل چې د قاري صيب نه اوپوښتي چې تاسو انکار ولې اوکړو.

څۀ موده پس قاري صيب او کليوال پۀ چهټۍ کلي ته لاړل کله چې پۀ کلي کښې د قاري صيب کليوال د قارې صيب نه پته پوښتنه اوکړه نو قارې صيب ورته اووئيل چې

"هر څۀ کولے شم کليواله خو بس پۀ چا پسې رانه وروستو اودريدل نۀ کيږي".

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپك شپېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

هر څو که نسرین یوه زنانه وه خو د بهادرۍ قیصې ئې لکه د یو ننګیالي زلمي کوڅه په کوڅه او کلي په کلي خورې وې . هغه یوه هوښیاره، بهادره، حسینه، او د اخلاقو یوه ښکُلې نمونه وه نسرین د خپلې مور ګل بانو د مرګ نه پس هم په خپل کلي کښې عبد الله نومې یو ځوان ته وادهٔ شوه . عبد الله هم ډېر ښهٔ او تکړه ځوان ؤ خو د خپل مور او پلار خوارۀ ئې نهٔ وو لیدلي . عبد الله د درېو کالو ماشوم ؤ چې مور پلار ئې په یوه ځانمرګي حادثه کښې وفات شوې وو . او د عبد الله پالنه ملک جان میر ګل لکه د خپل اولاد پشان کړې وه . ملک جان میر ګل د عبد الله خپل سکه ماما ؤ .

ملک جان میر ګل د لوئې جائیداد مالک ؤ او د ملک صیب نور وروڼه هم ښهٔ د مال خاوندان وو ملک صیب د عبد الله ډېر خیال ساتلو او اکثر به ئې دا کوشش ؤ چې د عبد الله په حق کښې څهٔ قسم فیصله هم وي نو چې د عبد الله د مرضۍ مطابق دې اوشي ملک صیب به داسې ځکه کول چې عبد الله ته د مور پلار څهٔ احساس وَ نهٔ شي د نسرین سره د عبد الله رشته هم د عبد الله په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښــه شــوې وه کلــه چــې د عبــد لله وادهٔ اوشــو نــو عبــد لله بــه ملــک صیب ته دا خبره کوله چې

" مامــا جــي زهٔ غــوارم چــې زمــا ځانلــه کــور شــي او بــاقي ژونــد زهٔ پهٔ تاسو بوج نهٔ شم "

خو ملک صیب به ورته وئیل چې

" نــا عبــد لله نــا تــهٔ پــهٔ مــا بــوج نــهٔ یــې څــهٔ اوشــو کــهٔ تــهٔ زمــا خپــل بچــے نــهٔ یــې خــو زمــا د خپلــې خــوېرې خــور بچــے خــو یــې کنــه او بیــا زمــا پــهٔ دې مــال حــال کښــې ســتا پــوره پــوره حصــه ده زمــا د خــور چــې زمــا ســره کومه حصه جائیداد کېږي نو د هغې مالک خو یې کنه "

خــو عبــد لله بیــا هــم نــهٔ غوښــتل چــې زهٔ دې د مامــاجي ګټــې وتــې تــه ناســت یــم او خــورم څښــم دې عبــد لله ملــک صــیب مجبــوره کــړو او ځانلــه ئــې د مــور پــهٔ حصــه جائیــداد کــور جــوړ کــړو عبــد لله د مامــا نــه ځانلــه شــو او د نســرین ســره ئــې ښــهٔ د مینــې محبــت ژونــد تېرولــو کــال پــس خــدائے پــهٔ عبــد لله او نســرین مهربانــه شــو او پــهٔ نارینــه اولاد ئــې ورَ نــازول څــهٔ مــوده پــس عبــد لله د خپــل پــلار د جائیــداد حســاب کتــاب د خپلــو ترونــو ســره اوکــړو او پــهٔ خپلــو ترونــو ئــې خپلــه حصــه خرڅــه کــړه او پــهٔ هغــه پیســو ئــې ځانلــه دوبــۍ تــه د تللــو ویــزه واخســته عبــد لله دوبــۍ تــه مــزدورۍ دپــاره لاړو د مســافرۍ شــپې ورځــې کــهٔ هــر څــو ســختې وې خــو د نســرین او عــدنان د روڼ ســباؤن دپــاره ئــې زغملــې او دغــه رنــګ نســرین بــه هــم د عبــد لله جــدایۍ زهیرولــه خــو د خپــل بچــي عــدنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړوکي عدنان وړو وړو خبرو او خنداګانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبد الله چې په دوبۍ کښې يو کال نيم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبد الله په اېکسيډنټ کښې مړ شو دا غږ د نسرين دپاره سم تندر ؤ داسې وه لکه چې په نسرين يوازې د قيامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبد الله نه جدا شوه نسرين لاړه کونډه شوه عدنان يتيم شو د نسرين او عدنان د سر سېورے وران شو بلها ارمانونه ئې په زړۀ پاتې شو د عبد الله د مرګ نه شپږ مياشتې پس يوه ورځ ساخت مهال د نسرين د کور د کوڅې ور يو فقير وډبولو نسرين ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک يې؟"

جواب اوشو

" غريب فقير ملنګ يم چې څۀ مو د وسه کېږي د الله په نامه ئې غواړم الله مو د ژوند ټول مصيبتونه پرېشانۍ په خوشحالۍ بدلې کړه ډېر غريب يمه څۀ لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښنه "

نسرين اووئيل چې

" زۀ خو پخپله د سر سېورے نۀ لرم ايکي يو ماشوم زوي سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس يو د الله اسرې ته پرته يم "

دغه رنګ يوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران وربانديې بيا تازه شو او بيا ئې فقير ته په غريو ژن اواز کښې اووې

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تهٔ لږ صبر وکړه زهٔ راځم "

لږه شېبه پس نسرين پهٔ يوٗ کټورې کښې لږ غوندې اوړهٔ راوړهٔ

" هن کاکا دا واخله"

فقير د نسرين د لاس نه کټورے واخستهٔ او اوړهٔ ئې په ګوډې کښې واچول.

" الله دې ستا خاوند له جنتونه ورکړي بچې دې خدائے نيک عمله لوئے کړه الله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير پهٔ يوه ساه دعاګانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير پهٔ دعاګانو امين اوکړو او د عبد الله پهٔ يادونو کښې پهٔ کټ کښې کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد الله نامه مخې ته شوې وه . د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد الله پهٔ يادونو کښې تېره کړه کله چې پهٔ ټول کلي د تئيرو تور څادر راخور شو چپه چپتيا شوه ګېر چاپيره د ګاونډ خلک په خوارهٔ خوب اودهٔ شو . د نسرين سترګې لاورغلې نهٔ وې چې پهٔ سر ئې چا د تور ټوپک شپيلۍ کېښوده.

" چپ! چې شور وَ نهٔ کړې "

نسرين اوويرېدله سترګې ئې پهٔ ځائے ودرېدلې ساه ئې بې واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خُلې نه ئې اواز نهٔ راختو څو شېبې پس چې ئې د سترګو پهٔ لکۍ کښې وکتل نو يوٗ کس تربوزک وهلے ولاړ وٗ او د ټوپک پهٔ ماشه ئې ګوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئيل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کۀ خپل ځان دې روغ خوښ وي نو سره د ماشوم مخکښې شه ګنې نو"

نسرین چې دا واؤریدل نو د ډېرې غصې نۀ ئې د وجود وینه کله پښو له او کله سر له تلله او راتلله خو هېڅ ئې هم نۀ شو کولے نسرین سره د خپل ځان پرواه نۀ وه خو د عدنان لۀ خاطره ئې تللو ته غاړه کېښوده او ورسره روانه شوه ولې چې بله لار نۀ وه د نسرین د زړۀ نه یو لله خبر ؤ عدنان ئې پۀ یو طرف راړولے او روانه وه خو پۀ زړۀ کښې ئې رنګ رنګ سوچونه فکرونه کول د ځان سره زړۀ کښې وائي چې داسې څۀ طریقه اوکړم چې د دې ظالم نۀ مې ځان خلاص شي د لږ مزل نه پس نسرین خپل حواس بحال کړۀ او دغه سړي ته ئې اووئیل.

" وروره کۀ خفه کېږې نۀ نو زما سره زما کالي پترې او څۀ لږې ډېرې نغدې روپۍ دي کۀ خوښه دې وي نو زۀ به ورپسې بېرته لاړه شم "

سړي چې دا واؤرېدل نو نور هم خوشحاله شو او ورته ئې اووئیل چې

" خوښه مې ده خو ماشوم به دې ما سره وي او زۀ به هم درسره ځم "

نسرین پۀ خوشحالۍ خوشحالۍ راروانه شوه کله چې واپس راورسیدله نو نسرین پۀ خپل کور پۀ منډه ورننوتله او پۀ کوټه کښې دننه دیوال ته راځوړند کلاشنکوف ته ئې لاس کړو او پۀ دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظالم ئې تش کړو سړے پړ مخې پرېوتو نسرین زر عدنان بچې له ورمنډه کړه اسمان ته ئې وکتل او د ځان سره ئې اووئيل

" شکر دے خدایه چې د ظالم په لاسونو کښې دې هم زما د عدنان بچي حفاظت اوکړو"

د کلاشنکوپ د ډزو اؤریدو سره د ګاونډ خلک هم راورسېدل خلکو چې په زمکه پروت په وینو کښې لت پت د دغه سړي مخ پرانستۀ نو دا هم هغه کس ؤ چې د سحر ئې د ملنګ پۀ جامه کښې خېر و ذکات غوښتۀ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تم

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

خدائے خبر چې پۀ ما ولې هغه دومره ښه لګېدلې وه يا خو رښتيا هغه ډېره ښکُلې وه او يا هسې د هغې ښائسته سترګې او ښکُلا زما پۀ زړۀ کښې ځائے شوي وو زما پۀ خيال چې د هغې دغه انداز ښکُلے ؤ.

" خو نا هيچرې نۀ "

" دومره ښکُلې خو نۀ وه "

او نۀ داسې يو نا اشنا ښائست ؤ چې ګينې ما هڅو ليدلے نۀ ؤ ولې چې زما د کلي پۀ لوئے بازار کښې د کپړو يو غټ دوکان ؤ او زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لرې لرې نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زۀ به هر سحر خپل دوکان ته تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه ورځ خپل دوکان ته روان ووم پۀ لاره کښې مخکښې دوه کلوميټره پس يو وړوکے بازار هم ؤ چې اکثر به پکښې د سړک د تنګوالي او د ډرائيورانو د بې ځايه ګاډو اودرولو لۀ وجې عموماً ګاډي را حيصار وو او پۀ ګهنټو ګهنټو به را حيصار وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ورځ هم ګاډي را حیصار وو کله یؤ ګاډے د بل ګاډي نه پهٔ یؤ اړخ او کله پهٔ بل اړخ د وړاندې کېدو پهٔ هڅه کښې بوښت وو یؤ ګاډي واله به بل ګاډي واله ته وئیل

" تهٔ لږ مخکښې شه "

او بل

" تهٔ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مهٔ وهه غوږونه دې راله کاڼهٔ کړل "

او کله کله خو به پکښې ډرائیوران د یؤ بل سره پهٔ شر هم شول زما نه وړاندې یؤ سوزوکے پهٔ مزه مزه روان ؤ کله به ناڅاپه اودرېدو او کله بیا ورو غونډې روان شو او چې کله ورته لږه شان موقع مېلاؤ شوه نو د یوې رکشې نه مخکښې شو ما هم خپل ګاډے پهٔ تېزۍ سره ور وړاندې کړو خو د رکشې نه د وړاندې کېدو موقع راته مېلاو نهٔ شوه زهٔ هم پهٔ دې کوشش کښې ووم چې کهٔ پهٔ یؤ اړخ راته لږه لار مېلاؤ شي نو لږ به دوکان ته زر اورسېږم رکشه کښې شاته بنۍ لاس ته تقریباً د لسو کالو ماشوم ناست ؤ او پهٔ څنګ کښې ورسره ګس اړخ ته پهٔ تور نقاب کښې یوه پېغله ناسته وه اتفاقاً زما دغې پېغلې ته پام شو پېغله کله یؤ خوا کله بل خوا کله لاندې کله باندې د ډېرې حیا نه ئې د سترګو نظر اړولو را اړولو لکه چې د پېغلې سترګو له چا څهٔ ډکے وغېره وروړلو او پېغلې ترې نه خپلې سترګې بچ کولې د پېغلې دا انداز پهٔ ما ډېر ښهٔ اولګېدهٔ د پېغلې دغې ادا زما د زړهٔ پهٔ مېنځ کښې قدم کېښود

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د زړۀ دروازه ئې وډبوله پېغلې پۀ دغې ادا زما اودۀ زړۀ راويښ کړو.

دغه شان چې کله ما د خپل ګاډي پۀ هارن ګوتې کېښودې او هارن مې اووهلو نو زر ئې ماته اوکتل او چې پام ئې شو چې ګينې دے هم ماته ګوري نو زر ئې خپلې سترګې خکته کړې او بيا ئې د سترګو ګاتې پۀ ځائے د حيا لۀ وجې نه اودرېدل او بيا ئې خپل نقاب ته لاس پورته کړو اول ئې پۀ پوزه پۀ نرو سپينو ګوتو نقاب سم کړو او بيا ئې لاس تر يو غوږ ورسولو او هم پۀ خپل غوږ ئې د لاس ګوتې نيولې پرېښودې د پېغلې پۀ دې تماشه تماشه کښې زۀ نۀ پۀ وخت پوهه شوم او نۀ پۀ جوړ شوي رش چې پۀ دې کښې لار وشوه بازار ختم شو رکشه پۀ لار پاتې شوه او زۀ خپل دوکان ته ورسېدم.

ګاډے مې يو خوا ته اودرولو دوکان مې کولاؤ کړو پۀ ګاونډيانو دوکاندارانو مې سلام واچولو او د خپل دوکان پۀ صفايئ کښې مشغول شوم خو د پېغلې هغه د حيا نه ډک ښائسته ښکُلے انداز به راته مخکښې مخکښې کېدو او د خپل ځان سره پۀ زړۀ زړۀ کښې مُسکے مُسکے کېدم پۀ زړۀ کښې مې د پېغلې اداګانو يو لوئے زخم جوړ کړے ؤ زړۀ مې د خپل ځان سره پۀ خبرو ؤ او دا پوښتنه به ئې د خپل ځان نه پخپله کوله چې

" خدائے خبر چې دا پېغله به څوک وه؟ خو ځه مره کۀ هر څوک وه خو ډېره قدرمنه او حيا ناکه پېغله وه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوکـان صـفـائي مـې اوکـړه جـارو مـې يـو ګـوټ تـه ورګـوزار کـړه او د جـامـو تانونـه مـې سـمول راسـمول خـو زړهٔ مـې ډېـر نـاقراره ؤ کـهٔ د چـا ګـاک يـا ګاونـډي دوکانـدار سـره بـه مـې د څـهٔ خبرې لـهٔ وجـې لـږ پـام غلـط شـو نـو سـاعت پـس بـه مـې بيـا هغـه پېغلـه را پـهٔ زړهٔ شـوه او نـاقراره بـه شـوم ورځ تېـره شـوه مـازيګر شـو چـې پـهٔ دې کښـې مـې ناڅـاپي نظـر پـورې د سـړک پـهٔ غـاړه هـم پـهٔ دغـه پېغلـې پرېوتـو زهٔ يـک دم پاسـېدم پـهٔ زړهٔ کښـې مـې د پېغلـې پـهٔ لېـدو يـوه مسـته هـوا والوتـه پېغلـه پـهٔ ماشـوم وريسـې وه او زمـا دوکـان تـه راننوتلـه دوکـان تـه پـهٔ راننوتلو سره سم ماشوم اووئيل چې

" ماما جي پهٔ نوي ډيزائن کښې د زنانۀ کپړې راواخله "

مـا زر زر د جـامو نـوي تانونـه راسـپړدل شـروع کـړل او زړهٔ مـې غوښـتل چـې پـهٔ ټولـو کښـې د ټولـو نـه ښـکُلې او ښائسـته جـوړه پېغلـې تـه راواخلـم پېغلـه لګيـا وه جـامې ئـې خوښـولې او مـا د پېغلـې پـهٔ سـترګو کښـې خپـل ورک شـوے ځـان کتلـو زهٔ د پېغلـې پـهٔ تماشـه ووم او پېغلـه د جـامو پـهٔ تماشـه وه اوس خـو مـې پېغلـه د ډېـر نـزدې نـه اوليدلـه هـر څـو کـهٔ د پېغلـې مـخ پـهٔ نقـاب کښـې پټ ؤ خـو د پېغلـې سـترګې او ښـکُلې سـپين مرمـرين لاسـونو د پېغلـې د ښائسـت ګـواهي ورکولـه پېغلـې جـامې خوښـې کـړې او د ماشـوم مخـې تـه ئـې کېښـودې ماشـوم د هغـې جـوړې د قيمـت تپـوس اوکـړو او مـا ورتـه د جـوړې څـوارلس سـوه روپـۍ يـادې کـړې ماشـوم پېغلـې تـه اوکتـل او خپـل جيـب تـه ئـې لاس کـړو ماشـو د جيـب نـه قلـم راواخسـتو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې پۀ لاس ئې څۀ اوليکل پېغلې خپل لاس ته اوکتل بيا ئې د ماشوم نه قلم واخستو او د ماشوم پۀ لاس ئې څۀ اوليکل ماشوم زر زما نه تپوس اوکړو

" پۀ دولس سوه به وَ نۀ شي؟ "

پۀ جواب کښې ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولې دا ګونګې ده؟ "

او ماشوم جواب راکړو چې

" او ماما دا ګونګې ده "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

د تیمور خان مور تمبل په لاس دا خبره اوکړه چې

" زما دغه ایکي یو نیازبین بچے دے او زۀ به د خپل زوي تیمور خان وادۀ په داسې ډونګ سره سر ته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې په تماشو ستړي شي "

هر څوکۀ د تیمور خان پلار شمشېر ګل کاکا د ټنګ ټکور خلاف ؤ خو د تیمور خان مور د خپل زوي د وادۀ خوشحالي د ټنګ ټکور نه بغیر نیمګړې ګڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالۍ نه په زمکه نۀ لګېده توده توده پره وه چاته به ئې د یؤ کار ښودنه کوله او چاته د بل کار.

" دغې تۀ دا لوښي اووینځه ......او فلانکۍ تۀ خلکو له اوبۀ ورکوه......ورېرې تۀ مېلمنو ته وریژې اچوه "

او دغه رنګ خپله خبره به ئې مخ په وړاندې بوتله چې

" ټولو ته وایم ګورے چې مېلمانۀ درنه خفه نۀ شي "

او په منډه منډه به د پېغلو په محفل ورننوتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" یـهٔ جینکـو سـندرې وایـئ کنـه تاسـو خـو داسـې غلـې ناسـتې یـئ او کـهٔ سـندرې نـهٔ درځـي هلئ......پاسـئ ځـهٔ غـم خـو نـهٔ دے پـهٔ کـور کښــې مــې پــهٔ ورومبــي ځــل خوشــحالي راغلــې ده لا د دې نــه زیاتــه خوشحالي به لا کله پهٔ ما راځي "

او بیـا پخپلـه ئـې تمبـل تـه لاس کـړو یـؤ ځـل دوه د ګوتـو پـهٔ سـرونو د تمبــل غــاړه او بیــا د لاس پــهٔ ورغــوي د تمبــل مېــنځ تــه خپــل لاس راواچولو او شروع ئې اوکړه.

" یهٔ هلکه وره راوله "

" برغه تماشه راوله "

" توره دې لونګي او زرین دې شال دے "

" نن د تیمورخان او د خندا وار دے "

او کلـه کلـه خـو سـره د تمبـل بـه پـهٔ ګډا هـم ورغلـه محفـل بـه ئـې ګـرم کـړو جونـه بـه ئـې راپـارې کـړې چـا بـه لاسـونه پړقـول چـا بـه سـندرې وئیلـې او چـا بـه ګـډاګانې خنـداګانې کـولې تـر دې چـې بعضـو ښــځو خــو بــه پکښــې د وریــژو ډکــې غــورۍ هــم پرېښــودې او د تیمــور خــان د مــور د ګــډا پــهٔ تماشــه بــه وې چــې پــهٔ دې کښــې د تیمــور خــان پـلار شمشـېرګل کاکـا د بیټـک د یـؤ دیـوال پـهٔ سـر سـر راښـکاره کـړو پهٔ غصه غصه انداز کښې ئې اووئیل

" دا ځــهٔ غوبــل مــو جــوړ کــړے دے ...... بنــد کــړې دا فضــولیات ....د ځان نه مو راته ډمان ساز کړې دي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا د دې خبرې کولو سره ئې د تیمور خان مور ته اوکتل او پۀ مُسکې شان انداز کښې ئې اووئیل

" او دې ته پکښې اوګوره ......تۀ خو د عقیدې ښځه یې ......پۀ سپین سر دې د ورو سره ځان سم کړے دے بنده کړه دا ډمخانه چې د ډنګ اواز وا نۀ ورم "

د شمشیر ګل کاکا د قارېدو سره خاموشي شوه د جونو محفل پیکه شو او د تیمور خان مور د خپل ځان سره پۀ ګونېدو شوه او بیا ئې اووئیل چې

" تۀ وس دۀ ته ګوره ......ستا وس د ښځو پۀ کار کښې څۀ کار دے خو ځه چرته د خپلو مېلمنو سره کېښنه د ځلورو میاشتو پۀ تبلیغ کښې څۀ لاړې چې د ځان نه دې راته اوس مُلا جوړ کړے دے ځه خپل کار کوه دا خو وارۀ دي څۀ به کوي نو ستا پکښې څۀ کار دے "

د تیمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بیا نن ؟ ......نن خو د خوشحالۍ ورځ ده داسې د خوشحالۍ ورځې کله کله وي او زما پۀ کور کښې خو دا خوشحالي ورومبۍ خوشحالي ده خدائے خبر چې بله خوشحالي به کله راځي زما خو بل زوے هم نشته پۀ شپږو لوریانو د بره دغه یو ککے خدائے راکړے دے چې زۀ نن د خپل نیازبین زوي پۀ خوشحالۍ خوشحالي او نۀ کړم نو کله به کووم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیمور خان د مور او پلار تر مینځه دا خبرې لا ختمې نه وې چې په بل اړخ د تیمور خان د ترونو او ماماګانو بچي سره د تیمور خان په ډنګ ډونګ او په ګډاګانو په کوځه راننوتل د چا په لاسونو کښې تمانچې وې او د چا په لاسونو کښې د پټاخو ډبې وو ټولو د ډزو یؤ لوئې غوبل جوړ کړے ؤ ډز ډوز د سازونو او سندرو شور د ماشومانو ها هو او ګڼه ګوڼه ـ تیمورخان پخپله د کلاشنکوف بوړ کش کړو اسمان ته ئې اونیوه او په ماشه ئې ګوته ټینګه کړه ـ

دړه دړ دړه دړ دړه....

د کلاشنکوف پوره جاجر ئې تش کړو ـ

شمشېر ګل کاکا چې دغه غوبل ته اوکتل نو د برداشت ماده ئې ختمه شوه په ځان پوهه نه شو او په دېوال ئې بره راودانګل او په غصه سره ئې د یو کس نیم نه ځپېړه پورته کړه او وَ ئې وئیل

" دا څه کوي لوفرانو ......ماله کار ګورئ ......ځئ اوځئ مېلمه کوربه نه پېژنم چې په عقیده کښېنئ خو ټهیک ده او که خفګانونه غوبل جوړوئ نو په مخه مو ښه چې وَ مو نه وینم "

او خپل زوي تیمور خان ته ئې مخ راواړولو او وَ ئې وئیل ـ

" تا څه د ځان نه لېونے جوړ کړے دے ......دا خلک خو هم تاله مبارکۍ له راځي او ته د ماشومانو سره امبراقې وهې او دا په لاس کښې دې دا ټوپک څه کوي تاته ما نه دي وئیلي چې د لوفرانو سره مه ملګرے کېږه ......ځه هلته د خپلو مېلمنو سره کېښنه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشېر ګل کاکا د تيمورخان سره پۀ دې خبرو ؤ چې د شاه اړخ نه چا اواز اوکړو چې

"کاکا د تيمور خان پۀ مور څۀ چل شوے او راپرېوتې ده"

شمشېر ګل کاکا او تيمورخان چې شاته اوکتل نو د کور ټولې زنانه يو ځائے تۀ راټولې شوې وې او يوه لويه واوېلا جوړه شوه داسې واوېلا چې نۀ خو شوک پۀ خندا پوهېده او نۀ پۀ ژړا چا دا پېژان نۀ شو کولے چې دا راجمع شوي خلک ژاړي او کۀ خاندي شمشېر ګل کاکا او تيمور خان ورمنډه کړه او چې د راجمع شوو زنانو پۀ مېنځ کښې ئې د تيمور خان مور ته اوکتل نو د تيمور خان د مور پۀ تندي د وينو سېلاب رامات وو تيمورخان چې خپله مور پۀ خپله غېږه کښې راوچته کړه او وۀ ئې کتل نو د تيمور خان د مور د تندي نه د کلاشنکوف ګولۍ پورې راپورې وتلې ده.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخم

هسې خو د تماشې خلک بنه ډېر او بې شماره ؤ خو يؤ هم پکښې داسې نۀ ؤ چې تاروګي تۀ ئې دومره قدرې وئيلي وے چې

" ظلم مۀ کوه "

تاروګي چې به هغې له ګُزار ورکړو نو هغې به منده کړه چغې به ئې کړې او د سترګو نه به ئې د اوښکو يو سيلاب جاري شو ګېر چاپېره به ئې اوکتل زړۀ ئې غوښتل چې دې ګېر چاپېره تماشګيرو خلکو ته اووائې چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړې خو زر به ئې سر خکته کړو او د ځان سره به ئې پۀ زړۀ زړۀ کښې اووئيل چې

" ولې دا خلک نۀ پوهېږي؟....... کۀ دوي ظلم نۀ پېژنې ....او کۀ د دوي پۀ سينه کښې زړونه نشته "

خو د تاروګي پۀ دې عمل هر چا ځان شپېلے کړے ؤ او تشه تماشه به ئې کوله او نۀ تاروګي ته دا احساس کېدو چې

" د خدائے بنده دا خو هم د الله مخلوق دے او پۀ سينه کښې زړۀ لري څۀ اوشو کۀ ستا د پټي نه ئې يوه شوره شوتل اوخوړل "

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د تـاروګـي پـهٔ زړهٔ کښـې لـږ شـان رحـم هـم نـهٔ راتلـو تـاروګـي چـې دا ځـل لبنـتـې تـه لاس کـړو نـو تـاروګـي تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې تـاروګـي لـه چـا دوه برغـې لتـې ورکـړې وي تـاروګـے پـهٔ زمکـه ګـډ وړ راپرېوتـو هغـه چـې پـهٔ خـوارو سـترګو اوکتـل نـو د پیـر صـباق مـولائي صـيب خـره پـهٔ منـډه روانـه وه هغـه يـو نظـر خـرې تـه اوکتـل او بيـا ئـې سـترګې خکتـه کـړې لکـه چـې ورتـه د خپـل جبـر احسـاس شـوے وي۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېنې ګور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېښې ګور

ما د انسان په شکل کښې ځناور په ورمبي ځل اوليدۀ اګر چې تاسو به دا وايئ چې د انسان په شکل کښې او ځناور؟.

" او بلکل .... د انسان په شکل کښې او ځناور "

خو نۀ پوهېږم چې څنګه په کومه ژبه او په کومو لفظونو کښې بيان کړم هغه درد ، هغه خوږيکه، هغه احساس او هغه د اوښکو ډکې غمژنې سترګې.

" هائ هائ .... هېر به مې نۀ شي خو چې دۀ ته ولې دغه درد دغه خوږيکه نۀ محسوسېدۀ؟ .... ما ډېر څۀ ليدلي اؤريدلي او محسوس کړي وو خو داسې حالات، واقعات او ظلم زياتے مې نۀ ؤ ليدلے .... اوس هم چې رايادشي نو غوږے راباندې ځيږ ځيږ شي او د وجود ويښتۀ مې نيغ اودرېږي او ډېره لويه ويره مې واخلي او د ځان سره دا يوه خبره بار بار کوم چې

" دا انسان ؤ؟"

" نا نا نا .... څوک وائي چې دا انسان ؤ او کۀ دا انسان ؤ نو بيا دۀ ته دغه احساس ولې وَ نۀ شو اخر چې دا انسانان ولې دومره ظالمان دي ايا ګڼې زۀ هم انسان يم او کۀ چرې زۀ انسان يم نو بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د داسې انسانيت نۀ زما چوټ بغاوت دے ځکه چې هغه مې بلکل د زړۀ نه نۀ اوځي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات مخې مخې ته کېږي "

هغه ورځ يؤ ځوان زلمے وينم چې راروان ؤ يو لاس کښې ئې ټوپک او ترخ ته ئې پنجره زوړنده کړې وه او د ښکار نه واپس د خپل کور پۀ طرف د خوشحالۍ نه پۀ ټوپونو ټوپونو راروان ؤ کله چې تر ما راورسېدو نو يؤ شېبه زما سره اودريدۀ چې زما پام سمدستي د پنجرې هغه بې وسه مرغۍ ته شو کومه مرغۍ چې دغې ځوان نيولې وه او د پنجرې پۀ دغه قېد کښې ئې بندي کړې وه.

ما چې د پنجرې هغې قېدي مرغۍ ته پۀ زور زېر اوکتل نو د هغې هغه خوار خوار نظر زما زړۀ راولړزولو او زما پۀ زړۀ ئې داسې زلزله راوسته چې زۀ دَ خود نه بېخوده شوم ما چې کله د مرغۍ پۀ سترګو کښې سترګې ښخې کړې نو ما د هغې مرغۍ د ژوند ټول حال احوال داسې محسوس کړۀ لکه چې مرغۍ ماته خپله ټوله د ژوند قيصه کوله او ما اؤرېدله ما د هغې پۀ سترګو کښې د بې وسۍ د غټو غټو اوښکو سره سره د هغې هغه سوالونه مينتونه هغه چغې کوکارې محسوسې کړې چې د بيانولو نۀ وې هغې هم ښکُلے او ازاد ژوند تېرول غوښتل هغې هم د خپل يار سره د مينې محبت د ژوند خوبونه ليدل هغې هم بچي لرل هغې د خپلو بچو سره د محبت او د خوشحالۍ ژوند تېرول غوښتل د هغې هم کور ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـو د هغـي پـۀ دغـه احساسـاتو دغـه ظـالم نـۀ پوهېـدو هغـې د هغـه زنـدان د مـاتولو کوششـونه هـم کـول خـو هغـې هـېڅ تـوان نـۀ درلـودۀ هغـه پـۀ دغـه زنـدان کښـې پـۀ ارمـان ارمـان د خپـل ژونـد نـه لاس پـۀ سـر شـوه خـو هغـه ظـالم تـه دا پتـه وۀ نـۀ لګيـده چې مرغـۍ پـۀ اخري سـلګۍ کښې دا ټپه هم اوکړه چې

زما د مينې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پۀ تا اوکړي فسادونه

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی سرے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړې سرې

د کلي ټول خلک په يؤ ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاؤرې ګټې نۀ کتلې خو رابغولې به ئې يؤ آما لګيا وو سم يؤ لوئے غوبل ؤ چا پکښې دا اواز اوکړو چې

" د اوبو نه کار واخلئ"

نو د اوبو اواز څۀ ؤ چې د جومات ټوله ټينکۍ بيا د اوبو نه خالي پرته وه ځائے په ځائے بيا هم لوګي راختل خو چې کوم لوئے نا تاري اؤر د جومات په بروزه لګېدلے ؤ نو هغه مړ شوے ؤ خلک ټول سترې ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د يؤ بل نه پوښتل چې دا اؤر څنګه او چا لګولے ؤ دغه خبرې اترې لا جاري وې چې يو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو يؤ ماشوم راونيولو او دوه درې څپېړې ئې ترې ښۀ جوښتې او تمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په حيرانتيا سره اوکتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصي په نيت هم وړمنډه کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې د ماچس ډبې اوغورځولو او کلک ئې په خپله غېږه کښې راونیولو د ماشوم د لاس نه د ماچس غورزول د ټولو خلکو د پوښتنو جواب وو۔

صبرو ترور ماشوم په تندي بشُکل کړو او دا ئې اووئیل چې دا خو زما ساده بچې دے دومره ظلم څوک کوي دا خو نۀ پوهېږي نو تاسو خو د جرګو خلک یئ صبرو ترور څو ستغې سپورې اووئیلې د خپل زوي په سر ئې لاس رابښکود او سره د خپل زوي کور ته روانه شوه ...... ساده کۀ رښتیا ساده ؤ او کۀ نۀ خو چې صبرو ترور به ورته ساده وئیلو نو په ټول کلي کښې په ساده مشهور ؤ د ساده خپل نوم زر ولي خان ؤ خو ساده نوم ئې رښتیا په ټول ژوند کښې ساده ګي راوستلې وه دغه شان وختونه تېرېدل او زرولي خان ساده د ژوند ورځې شپې په مختلفو تکلیفونو کښې صبا کولې د زر ولي خان ساده د ژوند تکلیفات دومره ډېر وو چې بعضې بعضې غټ غټ تکلیفونه به زر ولي خان ساده ته هیڅ هم نۀ وو او نۀ به ئې محسوسول۔

ولې چې زرولي خان ساده د صبرو ترور مشرے زوے ؤ او د زر ولي خان ساده نه چې کوم کشران ورونه وو نو هغوي ټولو له صبرو ترور ودونه کړي وو خو زر ولي خان ساده له ئې لا وادۀ نۀ ؤ کړے په دې راز څوک هم نۀ وو پوهه چې زر ولي خان ساده له صبرو ترور وادۀ نۀ کوي او کۀ زر ولي خان ساده وادۀ کول نۀ غواړي خو دومره ضرور پوهه وو چې زر ولي خان ساده یؤ ډېر ښۀ او اخلاقي انسان ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرته ترې په ژوند څوک ازار شوي نه وو او په کار روزګار کښې هم د چا نه کم نه ؤ ښه تکړه انسان ؤ په قد بود هم ښه دنګ پوره شپږ نیم فوټه ؤ او نه خو په لاسو پښو معزوره ؤ ښه سم دم انسان وو خو خدائے خبر چې د زرولي خان ساده د زړۀ دنیا ولې نیمګړې ښکاریده.

کۀ چرته چا به د زر ولي خان ساده نه اوپوښتل چې تۀ ولې واده نۀ کوې نو هغه به نرے شان مُسکے شو خو د دغې مُسکا په معنه څوک هم نۀ پوهېدل او دغسې د زر ولي خان ساده په سر کښې سپین اولګېدل ګیره ئې سپینه شوه او صبرو ترور داسې عمر ته اورسېدله چې د هغې علاج لاتر اوسه پورې نۀ دے پېدا شوے او د څۀ لږې ناروغۍ نه پس صبرو ترور د مرګ په خوب اوده شوه د صبرو ترور جنازې ته د کلي ګڼ خلک راغلي وو هر سړي د زر ولي خان ساده سره خپل غم شریکولو دغه وخت کښې چا د زر ولي خان ساده نه غلي غوندې اوپوښتل چې ساده ګله اوس خو به خپل کور اباد وې کنه ساده ګل یو سوړ اسوېلے اوکړو په مخ ئې غټې غټې اوښکې راوبهېدې او په ګیره کښې ورکې شوې او هغه غریو نیولي اووئیل

"زما عظیمه مور"

زما عظیمه مور چې ژوندۍ وه نو ما د هغې په مینه کښې څوک شریکول نۀ غوښتل او څکه ما د وادۀ نوم نۀ شو اخستے ما خپل ټول عمر د خپلې مور په خدمت کښې تېر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خو زۀ "

زۀ پـهٔ دې خوشـحاله يـم چـې د هغـې د مـرګ نـه پـس هـم زۀ د هغـې پـهٔ مينـه کښـې څـوک شـريک نـهٔ کـړم ځکـه چـې زمـا د مـور مينـه ډېـره عظيمـه مينـه ده او پـهٔ دغـه غظيمـه مينـه کښـې ماتـه د بـل چـا نـوم شريکول ډېر لوې جُرم ښکاري .

د زر ولـي خـان سـاده پـهٔ دې خبـرو سـره ټولـو خلکـو يـؤ بـل تـه اوکتـل او د ځـان سـره ئـې اوږئيـل چـې زر ولـي خـان سـاده خـو ډېـر لـوئے سـړے دے او بيـا چـې کلـه د زر ولـي خـان سـاده مـور صـبرو تـرور خـاؤرو تـه اوسـپارلے شـوه او جنـازې تـه راغلـي خلـک ټـول خپلـو کورنـو تـه اورسـېدل نـو بيـا چـا د جنـازې اعـلان اوکـړو چـې پـهٔ دا ځـل اعـلان کولـو سـره اعـلان اورېـدونکي ټـول خلـک حـق دق او حېـران شـول او دغـه شـان د کلـي محلـت خلـک ټـول خبـر شـول چـې زر ولـي خـان سـاده د خپلي مور قبر ته ډېره وهلي د مرګ پهٔ خوب اودهٔ ؤ .

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

فخري کاکا چې د لوئې اختر مونځ په عيدګاه کښې ادا کړو نو د يو څو کسانو سره ئې د اختر مبارکي اوکړه او نيغ خپل کور پله روان شو څه ساعت پس خپل کور ته د رسېدو سره ئې خپلې کور وداني ګل بشرې ته اووئيل چې

" لله دې زمونږه مدد اوکړي ګينې ډېره ګرانه ده يو خوا ګراني دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څۀ د اسمان سره خبرې کوي او بل خوا کۀ لله پاک راله اولاد راکړے وے نو نن به مې داسې حال نۀ ؤ ولې چې دا وخت زما د کار روزګار نۀ بلکې د جومات پۀ ګوټ کښې د لله لله ذکر کولو دے خو بس څۀ اوکړم مجبوري ده نو......دا نور مخلوق اوګوره خپل اخترونه کوي خوشحالیانې کوي قربانۍ کوي او زمونږ د خوارانو قسمت.........هئ هئ ......پۀ ننۍ مبارکه ورځ مې هم پۀ دې عمر دمه نشته"

او بيا ئې يو اسوېلے اوکړو خپل اوزار ئې پۀ اوږه راواړولو او پۀ رپېدلو قدمونو ئې پۀ قلاره قلاره د شاهي پارک لار اونيوه شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو ورومبے شروع ئې د شبير عالم او مېمونۍ د قيصې نه اوکړه او چې ګهنټه نيمه کېدله نو فخري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاکا د تمبل په جرق او د خپل خوږ اواز په جادو د پارک ټول خلک ګېر چاپېره د خپل ځان په تماشه کړي وو لا به چا فخري کاکا ته څه ورکول چې یو تور مخي پولیس والا د غه ګڼه ګوره کړه او فخرے کاکا تش لاس کور ته روان شو -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

دغـه شـپه د کـور ټولـو خلقـو تـه ډېره درنـه محسوسـېده خـو چـا يۀ بـل تـه اظهـار نۀ شو کولے شـپه پخـه وه خـو د ټـول کـور پـۀ دغـه يـوه کوټـه کښـې رڼـا اوس هـم ويښـه وه هغـې تـه پـۀ مېـز ډېـر کتابونـه پراتـۀ وو ياسـمين پـۀ مېـز پـروت د ټـي وي ريمـوټ تـه لاس کـړو او ټـي وي ئې بند کړو۔

بـل خـواه پـۀ مېـز پرتـه د کاغـذ يـوه پاڼـه د پکـي هـوا خوزولـه ياسـمين دغـه پاڼـه راوچتـه کـړه او پـۀ دغـه پاڼـه لـيکلے شـوي خـط تـه ئـې پـۀ زيـر زيـر کتـل .... خـط ئـې لا پـوره لوسـتلے نـۀ ؤ چـې لاسـونه ئـې پۀ رپېدو شو

او پاڼـه ئـې د لاسـونو نـه پربوتـه .... هغـې چـې پـه رپېـدلو لاسـونو د رڼـا مـخ د مېـز نـه را اوچـت کـړو نـو د رڼـا پـۀ خُلـۀ د زهـرو خوړلو لۀ وجې وينه رابهېدلې وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمّنا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

د هغې هم دغه یوه تمنّا وه! چې کله به هُرېم په څۀ خبره خفه شوه نو زر زر به ئې په خپله تمنّا خپل زړۀ ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئيل چې

"شکر دے خدايه چې دغه یوه تمنّا خو لرم ګینې ډېره ګرانه ده ولې چې زما ځواني دلته د بيلتانۀ اؤر اوسېزله او د هغۀ ځواني د عربستان مسافرۍ"

خو پۀ هغه ورځ چې د هغې د کور پۀ کوڅه کښې د ګاډي د ناڅاپي بريکونو اوازونه د هغې تر غوږو شول نو زړۀ ئې يو درز اوکړو ګير چاپيره ئې اوکتل او پۀ منډه دروازې پله ورغله هغې چې د دروازې پۀ سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنّا د خان د ګاډي د ټير د لاندې اخري سلګۍ وهلې

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

نـۀ ده معلومــه چــې د دې نــه ورانــدې بــه ئــې نــور څــومره خلــک وژلــي وو چــې اوس زمـا نمبـر ؤ او زۀ خـو څۀ چې راسره ولاړ نـور هـم يـؤ څـو يـاران وو خـدائے خبـر چـې هغـوي بـه ئـې هـم وژلـي وو او کنـه .... خو

"هن رښتيا"

د يــو کــس نــيم زبيـرګے زمـا هـم تـر غـوږو شـوے ؤ او داسـې راتـه محسوسـېدله لکـه چـې راسـره نـور يـاران هـم قتلـوي خـو بيـا وروسـتو هډو خبر نۀ شوم چـې ګينـې دا ولـې څنګـه او څۀ اوشـو خيـر! زۀ بيـا هـم پـۀ دې خفـه نـۀ ووم چـې ولـې قتـل شـوم خـو پـۀ دې ضـرور خفـه ووم چـې د قاتـل پـۀ زړۀ کښـې ولـې نـۀ راتلـل هغـه تـه دا احسـاس ولـې نـۀ کېـدلو چـې زۀ دا دومـره غـټ ظلـم ولـې کـووم خـو دومـره بـه اووايـم چـې شـائد هغـه بـه نـۀ پوهېـدو خـو نـا......ولـې چـې پـۀ دغـه وخـت کښـې خـو د قاتـل پلار هم موجوده ؤ۔

او بيـا داسـې پـلار چـې ښـه اوږده سـپينه ګيـره پـۀ سـر سـپينه پګـړۍ او لاس کښـې ښـې اوږدې تسـبيح او دا خـو څـۀ چـې پـۀ هـره خبـره کښـې بـه ئـې د احـاديثو حوالـه هـم ورکولـه او د هغـۀ د رويـې نـه داسـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محسوسېدله لکه چې هغه ښځه لوئې پوهه او پرهېزګاره انسان ؤ ولې چې هر چاته به ئې ښه ښه نصيحتونه کول او د پردې کولو په باره کښې خو به ئې هر چاته نصيحت کولو خو د هغې باوجود چې د هغه پېغله لور په داسې لباس کښې د خپل کور نه راووتله چې د هغې نه حيا له هم حيا ورتلله......او چې پلار خپلې لور ته اوکتل نو غاړه ئې تازه کړه او خپلو تسبو له ئې زور ورکړو

لکه چې دغه جرم هغه ته هډو جرم نۀ ښکارېدو.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

د قمر ګل کاکا دوکان به په مازيګري کښې داسې ګرم ؤ لکه چې مېله لګېدلي وي ځکه چې په دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يؤ دوکان ؤ او دغه وجه وه چې کۀ د ورځې به د کلي ټول خلک په خپلو کارونو کښې بوښت وو خو د مازيګر اوزګار وخت کښې به ئې د قمر ګل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او ځۀ خلک خو به د مازيګر اينجوائمنټ لپاره هم راتلل يؤ خوا کۀ د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائے ځګي بښګلا او د زبردستې فضا خوندونه وو نو بل خوا قمرګل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين ګيرو مشرانو به وربانديې د حُجرې مينه ماتېدله او دغه شان به ور پکښې د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل کۀ په پوره نړۍ کښې به ځۀ قسم نوے کار هم شوے ؤ نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازيګر به پکښې د کلي ټول مشران کشران په ډېره مينه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائے بل ځائے ټولګي ټولګي ګپونه لګولے کېدل چې په دې کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناګهانه یو ډز اوشو چې د ډز اؤرېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاړه ـ څۀ ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل ګپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمرګل کاکا د کور نه د یؤ ماشوم وریتې وریتې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اؤرېدو سره قمر ګل کاکا دوکان کولاؤ پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه .

خلک هم ټول ډېر پۀ حېرانتیا سره ګډوډ پۀ قمر ګل کاکا وریسې شول قمر ګل کاکا چې پۀ خپل کور ور دننه شو نو د ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان پۀ لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې پۀ لیدو هغه نور هم وار خطا شو او پۀ تُندۍ ئې پۀ کاشف خان ورمنډه کړه غرض ئې دا ؤ چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خو لابه ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچو نه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور پۀ انګڼ کښې د کاشف خان پۀ مور پرېوتو د قمر ګل کاکا دغه نظر د کاشف خان پۀ مور پرېوتل څۀ ؤ چې زړۀ ئې یو درز اوکړو خُلۀ ئې وچه شوه او پۀ مرۍ کښې ئې لاړې اونښتې او چې د کاشف خان مور له پۀ درنو قدمونو ورنزدې کیدو نو چغې ئې کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بني

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې ښځې

هسې خو دنيا دا خبره مني چې ښځۀ ډېر کم اصل بوټي دے او چې چرته هم دوه يؤ ځائے شي نو بيا به ئې وطن پۀ سر راخستے وي او چې لاد يوې بلې بنې شي نو بيا خو دنيا څۀ چې اسمان ته هم اؤر اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې ښځې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وې چې چا خو دې قرت کړے وے او داسې هم نۀ وه چې ګينې فضلي باچا يو غصه ناک سړے ؤ او نۀ داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا تکے ؤ نو دا به ګينې يؤ مالدار او يؤ دولتمند سړے ؤ د فضلي باچا خپل نوم فضل خان ؤ خو د وړوکوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئيلو نو هغه نوم ؤ چې پۀ ټول کلي کښې به پۀ فضلي باچا يادېدلو فضلي باچا يؤ غريب انسان ؤ پۀ کور کلي کښې به ئې چې څۀ دياړي مزدوري اوکړه نو مابښام له به ئې پۀ درې واړو ښځو ښۀ پۀ خلاص مټ او پۀ خوشحالۍ خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکړے ؤ او داسې خوږ مزاجه انسان ؤ چې درې واړه ښځې به ئې تعبيدارې وې.

" هن . . . . . . رښتيا "

فضلي باچا دومره مست هم نۀ ؤ چې پۀ دومره غريبۍ کښې ئې درې ښځې کولې خو هغه د چا خبره چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خدائے چې چاته پېښنه کړي نو ځان دې ورته مېخه کړي"

د فضلي باچا دوه کشران وروڼه وو د ډېر غربت له وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ وروڼو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه وروڼه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژندګلو نۀ شوه کولے کله چې درې واړه وروڼه زلموټي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه وارۍ د فضلي باچا پۀ سر شوې .فضلي باچا به پۀ کلي کښې دياړي مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې وربانديې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو وروڼو سره مشوره اوکړه او د بابا د لاس پاتې شوے جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو وروڼو له د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور ګُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېره شوله نو فضلي باچا خپلو وروڼو له ودونه اوکړل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتو وو دغه رنګ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو وروڼو فضلي باچا له ګاډے واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وروڼو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ وروڼو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر له به پۀ ټول کلي کښې د هغوې پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ خُلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي وروڼه داسې محنتي دي او داسي اتفاق ئې د ے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه خبري وې چې د فضلي باچا په ورونو د چا د نظر تېرة غشي وربرېوتو او يوه ورځ دواړه ورونه سحر وختي په يو ګاډي كښې كار له روان وو چې د ګاډي بريكونه فېل شو او دواړه ورونه سره د ګاډي تباه شوي وو او د دواړو ورونو ښځې فضلي باچا ته پاتې شوې خو هغه ورځ وه او نن ورځ ده كه د فضلي باچا په كور كښې چا د ښځو شر يا د يوې بلې سره خفګان ليدلے يا د بل د خُلې نه اؤريدلے ؤ او دا خو ځه چې د فضلي باچا خپلې ورومبۍ ښځې هم داسې نه وه محسوسه كړې چې ګينې زما په حق كښې زما سره نور خلک ولې شامل شوي دي او دغه شان پوره نهه لس كاله تېر شو خو چا ته ئې دا احساس هډو ور نه كړو چې ګينې زهٔ دا هر ځه نهٔ شم برداشت كولے او ښه په خوشحالۍ به ئې د خپلو بنو سره وخت تېراوړلو خو چې كله د كلي په غټ جومات كښې د جمعې د مونځ په موقع ځان مرګي چاؤدنه اوشوه او د كلي ډېرې تورسرې پكښې كونډې شوې وې او ډېر بچي پكښې يتيمان شوې وو چې د دغه چاؤدنې په شهيدانو كښې فضلي باچا هم شامل ؤ او لاخو د فضلي باچا د مرګ مياشت نهٔ وه پوره چې د فضلي باچا د اولنۍ ښځې بدې ورځې شروع شوې او داسې ورځ دې حرامه وي چې د فضلي باچا ورومبنۍ ښځې ته به دواړه په ډله شوې نهٔ وې او په شريكه به ئې وهلې نهٔ وه.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

نندراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

ما لا هغې ته په ورومبي نظر سم کتلي نۀ وو چې سترګو مې زړۀ ته د هغې د سپين مخ تصوير لکه د اسماني بجلۍ د پړق پشان رسولے ؤ او بيا زړۀ ته د تصوير رسيدل هم داسې وو چې د زړۀ په درياب کښې مې بې چېنۍ او ناقرارتوب داسې چپه اووهله چې زۀ به ئې بيا بيا هڅولم چې يۀ ځل بيا د هغه ښاپيرۍ د حُسن ننداره اوکړه. خو بل خوا کۀ هر څو د هغې ښائست زړونه په خپل ځان پسې لکه د مقناطيس راښکودل خو زما په سترګو کښې هم د حيا درياب داسې په موج کښې ؤ چې سترګې مې خکته کړې او د خپل ځان سره مې رو غوندې اووئيل چې

" مړه داسې ښائستونه مۀ ګوره د کوم ښائست چې تۀ قابل نۀ يې "

خو په دې خبره مې زړۀ قائل نۀ ؤ او بيا بيا به ئې د هغه ښائست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بې خوده کړم چې سترګې مې اوچتې کړې او يو ځل بيا هغې ته په کتو مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نۀ وو دا ځل چې ما هغې ته اوکتل نو هغې هم ماته داسې کتل چې د هغې کتل هم زما د کتلو نه کم نۀ وو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

د سوات په نوي جوړ کړے شوي موټروے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د کله نه چې د سوات په موټروے د ګاډو تګ راتګ شروع شوے ؤ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات په موټروے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو لۀ وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دوېمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوټ کړے ؤ یؤ ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نۀ کولې تر دې چې نازو خپل خاوند دغې خبرې ته تیار کړو خبره ئې اومنله او دغه ورځ د سوات په موټروے تر پېښوره راغلۀ.

نازو چې په پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنّا ئې په زړۀ کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

" هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو په دغې غټ ګاډي کښې خو راله یؤ چکر راکړه کنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار اوکړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې په مخ ئې د خفګان اثار راخوریدل شروع شول او د نازو په هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړۀ ئې د نازو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمـان هـم نیمګـړے پرېخښـودل نـۀ غوخښـتل او د نـازو سـره پـۀ دغـه خبره متفق شو۔

نـازو چـې پـۀ سـتاپ بانـدې ګـاډي تـه اوختلـه او ګـاډے روان شـو نـو نـازو تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې نـازو پـۀ اول ځـل داسـې سفر کـړے وي او لکـه چـې د دې نـه مخکښـې ئـې چرتـه نـۀ ؤ کـړے پـۀ نـازو د دغـه ګـاډي د چکـر دغـه سـفر ډېـر ښـۀ اولګېـدو او زړۀ ئـې غوښـتل چـې ټولـه ورځ ئـې پـۀ دغـه ګـاډي کښـې چکـرې لګـولے تـر دې چـې نـازو د پـوره پېښـور د بـې ار ټـې پـۀ سـړک چکـرې راتـاؤ کـړې خـو چـې کلـه پـۀ سـتاپ د ګـاډي نـه راکوزیدلـه نـو د هغـې هغـه ځـادر چـې د هغـې حیـا وه هغـه ځـادر پـۀ کـوم کښـې چـې د هغـې هـر څـۀ پـټ وو اونښـتو او نـازو د بـې ار ټـې نـه د راکوزیـدو پـۀ پـړوو کښـې ډېـره بـده بـده راپرېوتـه او چـې د نـازو خاونـد د نـازو راوچتولـو لپـاره رارسـېدو نو نازو بیا وازه خُلۀ پرته وه۔

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی محمد رسول ایلم د ژوندې د عصري او ځیرک او باشعوره ځلمي دی چې د شعر ویلو سره سره د نثر لیکلو د اهمیت او ضرورت احساس هم ورسره شته او د دغه احساس تر مخه د ده د لنډو افسانو وروستی مجموعه "غوټۍ اوړیږي" په کتابي صورت پښتون اولس ته سپارل کیږي. دې مجموعه کې ټولې شل افسانې شاملې دي. د جوړښت او رغاونې تر مخه دا مختصرې افسانې دي خو د اختصار باوجود د افسانې کره وزن او فني جوړښت لري د لوستونکیو توجه ځان ته راکاږي. په هره افسانه کې د ښاغلي ایلم مشاهده، د هر کردار د ماحول او نفسیاتو تر مخه متوجه او ساهر ترجماني، د پلاټ او واقعاتو په تسلسل کې د تلوسې رنګ او په مجموعي توګه د پښتني کلیوال ژوند عکاسي د ښاغلي ایلم افسانو کې لا زیات زړه راښکون پیدا کوي. د افسانې په میدان کې د ښاغلي ایلم ځان دا وړومبې قدم ډومره اروناک دی چې په یقیني ډول د هغه د راروانو قدمونو نقشونه به ډېر پاخه او دوامداره ثابتوي. زه پوره اعتماد سره وایم چې د ښاغلي محمد رسول ایلم "غوټۍ اوړیږي" به د پښتو افسانې د تخلیقي سفر تر "غوټۍ اوغوړیږي" تر مطالعه وارسي او د هغه د افسانوي سفر غوټۍ به ضرور غوړیدلي وي.

په مینه

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل

اسلام اباد ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

[illegible]
[illegible]
0300-9019499

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library